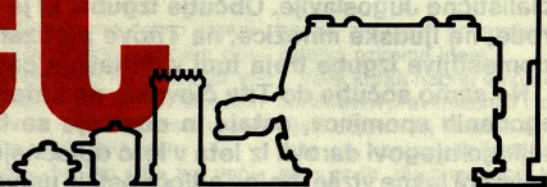

Emajlirec

glasilo delovne organizacije emo celje

LETO XXXVIII - ŠT. 5-6 - APRIL 1988

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

Iskrene čestitke

27. april
1. maj
dan
praznik
OF
dela

TITO

Mineva 8 let od tistega popoldneva 4. maja, ko so sirene oznanile pretresljivo vest, da je umrl Josip Broz Tito, naš maršal in predsednik, veliki graditelj socialistične Jugoslavije. Občutje izgube, ki je takrat leglo na jugoslovanske narode, na ljudske množice, na Titove partizanske soborce – to občutje nenadomestljive izgube traja tudi v današnje čase.

Ne samo sočutje do Tita človeka, na katerega nas je vezalo brez števila dragocenih spominov, ostaja in obnavlja se tudi spoznanje, da nam kruto manjkajo njegovi darovi. Iz leta v leto določeneje čutimo, kako ga pogrešamo kot simbol jasne vizije, bojne odločnosti in ustvarjalne volje, hkrati pa kot živo delavsko osebnost, povsem enkratnega misleca, vojskovodjo in državnika, moža neodjenljive vere in trezne presoje, ki je bil kos slehernemu položaju, sleherni preizkušnji. Neštetokrat se zalotimo pri pomisli, kako bi Tito ravnal v stiskah, ki brodimy skoznje; iščemo primerjave in zglede, kaj bi on ukrenil pred ovirami, ki nam zapirajo pota.

Ob vsaki obletnici Titove smrti se zdrami v nas vzgib odgovornosti, da moramo nadaljevati njegovo delo; varovati nam je avnojsko zgradbo, ki je bil njen prvi arhitekt. In ko se sredi vrtnicev časa sprašujemo, zakaj tolikokrat zastajamo, zakaj se poraja pred nami toliko nespoznani, si moramo spet in spet odgovoriti, da ne spoštujemo dovolj maksime, ki ji je Tito posvetil vse svoje življenjske moči; izneverjamo se načelu bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi. Namesto, da bi kljubovali izzivom časa, sovražnikom, muhasti usodi in lastnim slabostim z združenimi silami, marsikdaj vlečemo vsaj na svojo stran; skupno delo in napredek pogosto razvrednotimo s sebičnostjo.

Kolikokrat bodo še zatulile sirene v spomin Titovega odhoda, preden se bomo z vso neizprosno zavedli te žalostne resnice?

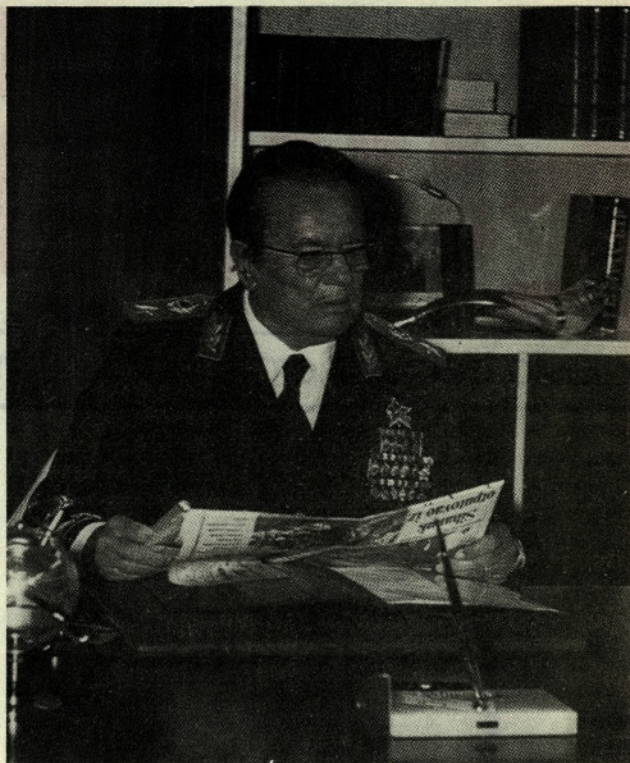
1. maj – praznik dela

Kmalu bodo zagoreli prvomajski kresovi in mnogi si bodo, tako kakor nekoč, zadeli rdeč nagelj v gumbnico, saj je to star revolucionarni znak. Ob kresovih bomo obujali spomine in zvrstili se bodo kulturni programi.

Za mednarodni praznik Chicagu, ko so delavci postavili zahtevo po osemurnem delovnem času, ki so jo plačali s krvjo vod dogodka leta 1886 v mnogih svojih tovarišev.

Zaradi tega je bilo na prvem kongresu II. internacionale v Parizu leta 1889 sklenjeno, da se vsako leto v spomin na čikaške delavce 1. maja priredijo množične demonstracije in stavke. Takšna oblika praznovanja 1. maja je postala oblika razrednega boja.

Po osvoboditvi smo uzakonili praznovanje 1. maja in tako za dva dni prenehajo delati v počastitev zgodovinskega boja delavcev za svoje pravice in na pridobitve naših delovnih ljudi in občanov z revolucijo v osvobodilni vojni in miru.

27. april – dan OF

Minilo je sedeminštirideset let borbenih in delovnih zmag, ki potrjujejo moč in enotnost naših narodov in narodnosti. Mnoge težave smo premagali s skupnimi močmi.

Najtežjo preizkušnjo, ko nas je okupator hotel uničiti, zbrisati, smo z vero v bratstvo in enotnost prestali združeni in si priborili svobodo.

Kasneje smo si zgradili z mnogimi napori in odrekanji nov, svoboden svet, v katerem odloča delavski narod. Te pridobitve želimo ohraniti za vse bodoče rodove.

Tako kot so pred sedeminštiridesetimi leti slovenski komunisti 27. aprila ustanovili Protiimperialistično fronto, z nalogo, da preženemo okupatorja iz naše domovine in da v njej zavladata slovenski delavec in kmet, tako si sedaj prizadevamo delovni ljudje, da premagamo gospodarske težave in da se združeni upremo vsem zunanjim in notranjim sovražnikom naše dežele.

Vrednote, kot so bratstvo, enotnost in samoupravljanje, nam pomenijo neizmerno veliko in želimo jih ohraniti.

Nasvidenje na Gričku

Prireditve v počastitev 1. maja se bodo začele s kulturnim programom. Od 26. do 29. aprila popoldan bodo na Tomšičevem trgu nastopali harmonikarski in pihalni orkester glasbene šole, tamburaški in harmonikarski orkester ter folklorna skupina ŽPD »Svoboda«, moški pevski zbor gostinskega podjetja Celje, ženski pevski zbor Ljubecna in tamburaški orkester ŽPD »France Prešeren«. Na tem trgu bo 30. aprila dopoldan poskrbel za kulturno razvedrilo še pihalni orkester štorskih železarjev.

Prvomajsko praznovanje bodo naznanile budnice, osrednja proslava na Gričku pa se bo začela ob 10. uri. Po internacionali in slavnostnem govoru se bo prvomajsko razporeženje nadaljevalo ob kulturnem programu. Že po tradiciji, čeprav nekoliko drugače, bo poskrbljeno tudi za brezplačno malico.

Nasvidenje!

ČLOVEKA NE OCENJUJEMO PO TEM, KAR MISLI O SEBI, TEMVEČ NA PODLAGI TEGA, KAR DELA, KAR JE KORISTNEGA ZAPUSTIL.

Ali želimo na robu 21. stoletja v postindustrijsko informatizirano družbo

Razvoj, napredek je predvsem hotenje, ki se uresničuje z voljo, znanjem in seveda z delom.

V zadnjem času je prav razvoj, oziroma razvojna problematika naše delovne organizacije pogosta tema številnih razprav tako v kolektivu, kot izven nje. To je v tem času tudi povsem razumljivo, saj se v teh zaostrenih razmerah gospodarjenja še kako zavedamo, da brez razvoja ni in ne more biti napredka. Lahko bi tudi rekli, da kdor o bodočnosti ne razmišlja, je tudi imeti ne more.

Da pri nas v EMO, pa tudi v Celju še kako razmišljamo o prihodnosti oz. da namerjamo razvojni problematiki celjskega gospodarstva veliko pozornost, je potrdila tudi zadnja konferenca občinske organizacije ZK 17. marca. Izzivalna tema »Kako Celje potegniti iz primera razvojno-tehnološke stagnacije,« je vzpodbudila blizu dvajset razpravljalcev iz celjskih kolektivov, ki so se poenotili v stališču, da je znanje edino oz. najuspešnejše orožje v tem boju.

Med razpravljalci na konferenci je bil tudi delegat naše DO oziroma OOOZK DSSS dipl. ing. Vasilije Tucič, sicer vodja naše službe razvoja.

V nadaljevanju podajamo material, ki ga je pripravil, oziroma s katerim je sodeloval v razpravi na konferenci občinske organizacije ZK:

DO »EMO« – Celje zaposluje ca. 3.000 delavcev, ki so organizirani v 9 TOZD in DSSS. Proizvodni program je izredno zahteven in širok, saj proizvajamo od posode, sanitarij in frit, peči za centralno ogrevanje in radiatorje, kontejnerje, kontejnerska skladišča, rol-prekucnike, kotle in kotlarne, kvalitetna orodja in na koncu avtomatizirane strežne naprave za tehnološke linije.

Od vseh naštetih programov so nekateri materialno intenzivni in energetsko zahtevni in jih bomo morali v prihodnosti zamenjati ali pa ugasniti. Tako smo naredili s TRIKA radiatorji in prav zdaj preverjamo še nekatere.

Širok proizvodni program zahteva izredno intenzivno delo na področju razvoja, saj imamo izdelke s področja kemije, strojništva, energetike in elektronike.

RAZVOJNA SLUŽBA

Organizacijska oblika razvojne službe je v »EMO« spreminjala ustrezno z organizacijskimi spremembami drugih enot. Prvič je obstajal centralni razvoj, potem je bil razbit po TOZD in končno je leta 1984 sprejeta zdajšnja kombinirana oblika razvojne službe. Dve TOZD imata lasten razvoj (Frite in Kotli) zaradi zaokroženosti programa in specifičnosti področja, za ostale TOZD je formiran skupni razvoj. Pogoste spremembe organizacijske oblike razvoja so se odražale tudi na učinkovitost razvojnega dela, saj so razvojniki, takrat ko je razvoj bil v sklopu TOZD, delali predvsem operativno. Novi izdelki so se dolgo osvajali in na pritisk TOZD se je dogajalo tudi, da so razvojno nedovršeni izdelki prišli na trg. Zdaj to skušamo popraviti z ustreznimi ak-

cijami na vseh področjih, o katerih bom govoril pozneje.

Vlaganje v razvojno dejavnost se je plansko povečevalo skozi leta in od 0,9 % bruto dohodka v letu 1984, se je povečalo na 3,8 % v letu 1987 ter s planiranim vlaganjem v višini 4 % v letu 1990. Od začetka so se sredstva vlagala le v nujno opremo (prototipna delavnica, merilni laboratorij), zdaj pa intenzivno vlagamo v računalniško opremo in šolanje kadrov na tem področju, ker se zavedamo nujnosti takega vlaganja.

KADRI – NAGRAJEVANJE, STIMULIRANJE, NAPREDOVANJE

S kadrovsko strukturo, na področju razvojno-raziskovalnega dela ne moremo biti zadovoljni, saj so deleži delavcev v razvoju po izobrazbeni strukturi naslednji: VS – 21 %, ViŠ – 10 %, SS – 44 % in ostali 25 %. Premalo je delavcev z visoko in višjo izobrazbo in vse delamo, da bi k sodelovanju privabili ustrezne strokovnjake, ampak nam žal ne uspeva, ker je pomanjkanje strokovnjakov na celotnem celjskem območju.

ZZD je izničil uradne in verifirane oblike izobraževanje in je vpeljal novo kategorijo z delom pridobljeno delovno zmožnost. Bilo je to obdobje, ko ni bilo nobene stimulacije za dodatno izobraževanje ob delu, sadove tega obdobja pa še sedaj čutimo. Zadnja leta, v EMO, pri zaposlovanju novih kadrov, zlasti na področju razvoja, terjamo tudi formalne zadostitve po izobrazbi za določeno delovno mesto in je tako tudi napredovanje pogojeno z izrednim šolanjem.

V letu 1987 smo naredili velik premik v nagrajevanju strokovnih kadrov s tem, da smo bistveno povečali štartne OD strokovnjakov. Za primerjavo zdaj, je odnos OD razvojnega delavca z VS proti povprečnemu OD od 2,1 do 2,5 proti 1. Hkrati smo povečali razpore možnega OD za vsako delovno mesto in le-ti so za bolj zahtevna delovna mesta ustrezno večja. Zdaj lahko strokovni delavec z napredovanjem, ki je odvisno od prizadevanj in rezultatov, zasluži več kot vodilni delavec. S tem je odpadlo premeščanje dobrih strokovnjakov na vodilna mesta, le zaradi osebnega dohod-

ka, in je omogočena dvojna linija napredovanja – vodstvena in strokovna, kar je odvisno od usmeritve in nagnjenosti posameznika.

Štipendiranje je pomemben faktor pri pridobitvi novih ter za

Tucič Vasilije, dipl. ing. metalurgije, vodja naše razvojne službe, sicer pa sekretar OOOZK DSSS je bil med razpravljalci na konferenci občinske organizacije ZK 17. marca.

dodatno izobraževanje obstoječih kadrov. Zagotovljeno je napredovanje vsakega delavca, ustrezno z dokončano šolo. Mislim, da vse nismo naredili na področju načrtovanja osebnega razvoja vsakega strokovnega delavca ter na področju stimulativnega nagrajevanja razvojnih delavcev.

Čeprav zasledujemo rezultate napredovanja in dela vsakega razvojno-raziskovalnega delavca, je premalo ta razvoj načrtovan in planiran. S projektnim načinom dela, ki ga zdaj uvajamo in ki je tudi po teoriji organizacije najboljša oblika razvojnega raziskovalnega dela, pričakujemo, da bomo naredili korak naprej za oba omenjena področja. S planskim vključevanjem strokovnih delavcev v projektne time, zasledovanjem kvalitete in kvantitete dela timov, ter povezovanjem rezultatov z nagrajevanjem bomo omogočili, da tisti razvojno-raziskovalni delavci, ki več in boljše delajo, tudi več zaslužijo, kar zdaj ni slučaj. Zdaj imamo fiksne OD za R-R delavce in se še ni zgodilo, da je le-ta več ali manj zaslužil ne glede na količino in kvaliteto dela.

Za R-R delavce skrbimo, da imajo možnost zasledovanja svetovnih trendov na svojem

področju. Imamo dobro organizirano strokovno knjižnico, preko katere smo naročeni na vrsto strokovnih tujih in domačih revij in v kateri imamo veliko število strokovnih knjig.

Zadnji dve leti smo, kot večina drugih DO, uvedli varčevalne ukrepe, ki so se odražali tudi na možnosti obiskov tujih sejmov in strokovnih srečanj. Vendar skušamo biti prisotni na najbolj pomembnih evropskih prireditvah in na ta način obdržati neposredni stik z razvitim svetom. Tisti, ki so izbrani za obiske, pripravijo po vrnitvi nazaj predstavitev ter strokovne analize za vse, ki delajo na tem področju in niso imeli možnosti za direktno udeležbo. Pri domačih sejmih, seminarjih in strokovnih posvetih ni problemov, saj se jih razvojniki udeležujejo po sprejemnem letnem planu izobraževanja. Pri obisku tujih sejmov pa R-R delavci dobijo natančne zadolžitve, ki terjajo aktivno udeležbo na sejmu in ne samo potovanje, ki je samo sebi cilj.

V okviru razvojne službe imamo tudi INDOK dejavnost in smo se povezali s tujimi bankami podatkov, kar je izrednega pomena za hitro pridobivanje informacij, ki so pomembne za določen projekt. Povezani smo tudi z domačimi in tujimi patentnimi uradi ter preko njih pridobivamo tudi številne informacije.

Povezanost R-R službe z zunanjimi raziskovalnimi institucijami in fakultetami je razvijano, vendar še premalo, gospodarstvo in tudi mi zavezujemo te institucije za takšno raziskovalno delo, ki bo dalo tudi praktične efekte. Preveč se znanstvene institucije postavljajo kot nosilec uslug in premalo kot dejanski nosilec znanja in pobudnik transferami le-tega do porabnika. Pa ne da bi mi imeli slabše povezave z instituti in fakultetami kot druge OD, saj sodelujemo z metalurško, strojno, elektrotehnično, kemijsko in še drugimi fakultetami, le da bo potrebno to sodelovanje še razširiti.

POVEZAVA INOVACIJSKE IN R-R DEJAVNOSTI

V EMO je organiziranje inovacijske dejavnosti v okviru razvojne službe in že to pove, da želimo vključiti inovacijsko dejavnost v vse faze od nastajanja ideje, preverjanja njene smiselnosti in možnosti realizacije, do končne sprovedbe v življenje.

Vse se začne pri ideji oziroma inovaciji in smo zdaj vpeljali sistem širokega vključevanja vseh dejavnikov in ustreznih služb (raziskava tržišča, razvoj, tehnologija, plan in analiza, TOZD, investicijska služba, kontrola kakovosti) v proces preverbe in vrednotenja predloga. Vse službe sodelujejo na pripravi potrebnih podatkov za strateško odločanje vodstva o nadaljevanju dela na predhodno selektiranih projektih, ter v končni fazi o investiranju, ki je potreb-

no za zaživetev posameznega izdelka oziroma ideje.

Velik korak naprej smo naredili z novim pravilnikom o inovacijski dejavnosti in se to že odraža na konkretnih rezultatih, saj v prvih dveh mesecih tega leta že imamo 60 % od celotnega lanskega števila predlogov. Moram povedati, da imamo popolno podporo vodstva DO, saj brez tega in brez povezanega delovanja vseh potrebnih služb ne bi imeli takšne rezultate.

Trenutno v EMO poteka postopek za reorganizacijo, ki ima za cilj zmanjševanje števila in združitve posameznih TOZD v programske celote. Pričakujemo napredek, saj je zapiranje mej TOZD povzročalo težave in je učinkovitost posameznih faz dela bila upočasnjena. Imeli bomo le tri TOZD in DSSS. Organizacija razvojne službe bo ostala nespremenjena.

Na podlagi povedanega lahko zaključimo, da se zavedamo področij, na katerih smo v stanju razvojno-tehnološke stagnacije. Jih preverjamo, pospešujemo njihov razvoj in tudi prekinjamo proizvodnjo, tam kjer ne gre.

Začeli smo s široko akcijo za uvedbo računalniško podprte proizvodnje. Formiramo banke podatkov, uporabljamo računalnike v konstrukciji, komuniciramo s tujimi bankami podatkov, šolamo kadre.

Zavedamo se pomembnosti stimulativnega nagrajevanja kadrov in projektnega načina dela, prav zdaj pa delamo na povezovanju teh dveh pomembnih področij.

Stimuliramo šolanje s podpiranjem na upoštevanju formalnih pogojev po izobrazbi pri zaposlovanju in napredovanju, s štipendiranjem.

Inovacijski dejavnosti skušamo dati pomen in mesto, ki ji pripada ter z ustreznim stimuliranjem tudi tako priti do nagrajevanja proti delu in večji ustvarjalnosti.

Skratka zavedamo se, da je 21. stoletje že tu, pred nami. Odprli smo široko fronto dejavnosti, da bi nadoknili zamujeno in pri tem tudi vse ne poteka gladko in enostavno. Zaviralni momenti so od splošnega stanja v družbi in nekaterih ukrepov, ki bi lahko bili usodni za predelovalno industrijo, do subjektivnih napak v preteklosti, ko razvojno-raziskovalno delo še ni imelo pravi pomen in pravo težo. Vzpodbudno je, da imamo mlad razvojno-raziskovalni kader, ki si bo lahko izboril, da bo EMO imel svoje mesto tudi v postindustrijski informativni družbi.

Imenovanja programskih vodij

Delovna skupnost skupnih služb.

Delavski svet DSSS je na seji 31. marca 1988 v skladu z dopolnitvami organiziranosti DSSS in v skladu s 483. členom Zakona o združenem delu imenoval vršilce dolžnosti za pomočnike gl. direktorja za program energetske opreme, program DOM in program orodij in naprav.

Za vršilca dolžnosti pomočnika gl. direktorja za program energetske opreme je bil imenovan Milač Tomaž, dipl. ing. strojništva.

Za vršilca dolžnosti pomočnika gl. direktorja za program DOM je bil imenovan Pristovšek Janko, dipl. ing. strojništva.

Za vršilca dolžnosti pomočnika gl. direktorja za program orodja in naprave je bil imenovan Stepišnik Stanko, dipl. ing. strojništva.

Imenovanja veljajo od 1. 4. 1988 dalje za dobo 6 mesecev.

SPREMEMBA TERMINSKEGA KOLEDARJA

Zaradi spremembe montažersko-vzdrževalnih del v delovni organizaciji je prišlo do spremembe termenskega koledarja.

KOLEKTIVNI DOPUST ZA VSE ZAPOSLENE V DO EMO BO TOREJ od 5. 7. 1988 do 15. 7. 1988.

Za ostale mesece v letu ni spremembe terminskega koledarja.

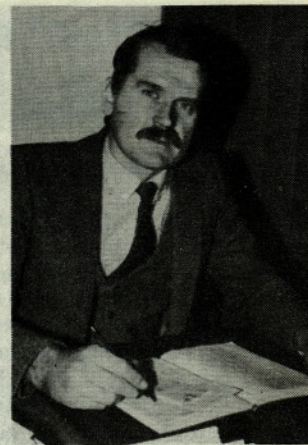

Stepišnik Stanko (5. 6. 1956) – dipl. ing. strojništva, zaposlen v naši delovni organizaciji od 10. 9. 1979 do 31. 1. 1982 oziroma od 2. 7. 1984 dalje.

V času zaposlitve v naši delovni organizaciji ga je pot vodila skozi vrsto delovnih procesov, saj je opravljal številna zahtevna dela in naloge. Ukvarjal se je s projektiranjem in vodenjem projektov, bil vodja tehnologije ter vodja inženiringa v TOZD Emokontejner. Ob tem se je razvil v vrhunskega strokovnjaka, zlasti s področja tehnologije, s tem, da izredno kvalitetno obvladuje tudi poslovodsko in poslovno področje. 1984. leta je prevzel dela in naloge vodje TOZD Orodjarna ter jih uspešno opravljal do imenovanja za vršilca dolžnosti pomočnika gl. direktorja za program orodij in naprav.

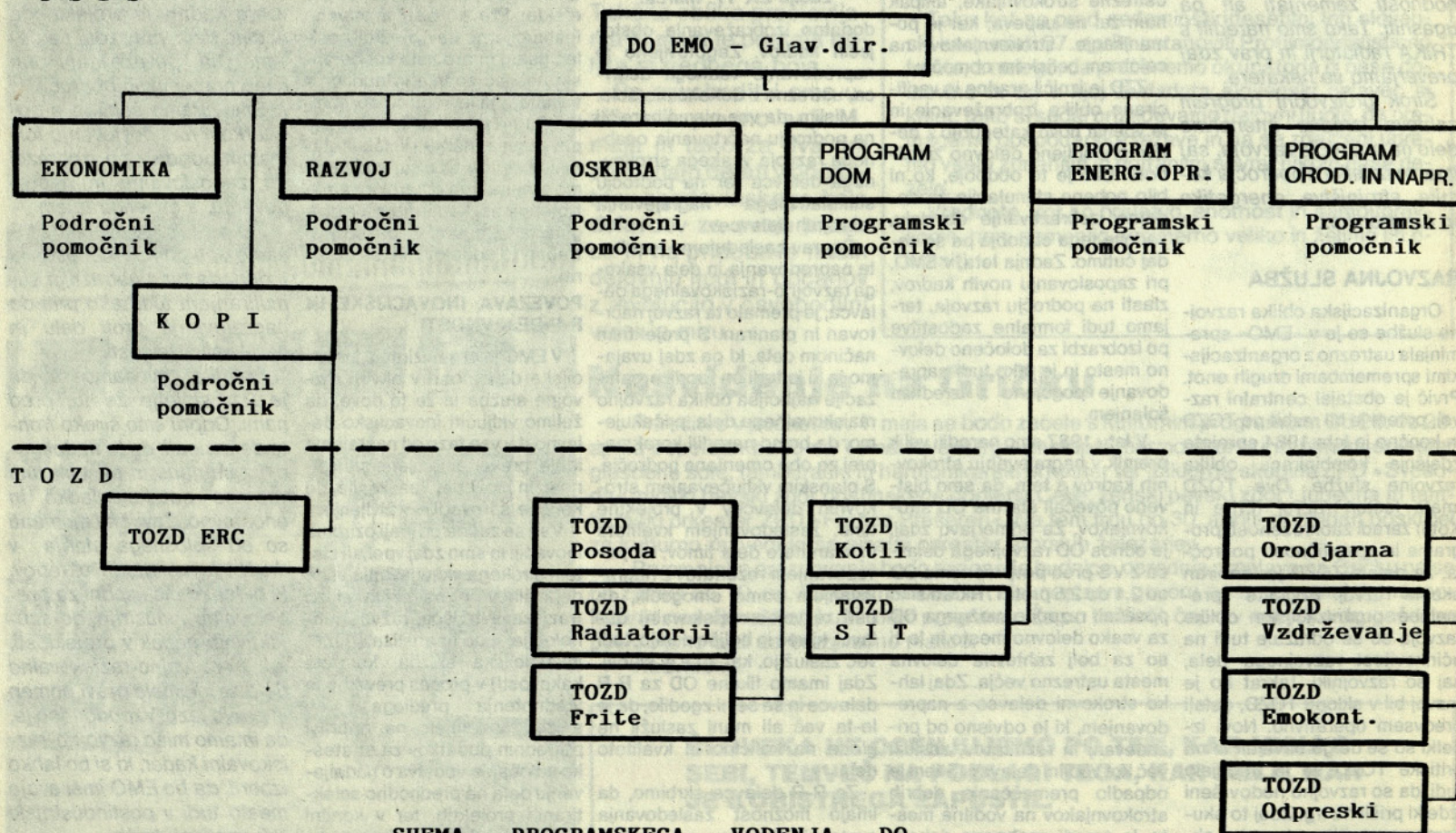

Pristovšek Janko (27. 7. 1944) – dipl. ing. strojništva, zaposlen v naši delovni organizaciji od 4. 1. 1971. S svojim dosedanjim delom je dokazal, da v celoti obvladuje problematiko naše tovarne, saj je do sedaj uspešno opravljal vrsto zahtevnih strokovnih del s področja tehnologije in proizvodnje s postopnim prevzemanjem kompleksnejših obveznosti, vključno s poslovodno funkcijo TOZD Posoda ter funkcije pomočnika glavnega direktorja za področje proizvodnje, ki jo je uspešno opravljal od leta 1986 pa do imenovanja za vršilca dolžnosti pomočnika glavnega direktorja za program DOM.

Milač Tomaž (20. 9. 1950) – dipl. ing. strojništva, zaposlen v EMO od 23. 7. 1974. V naši delovni organizaciji je prešel vse nivoje dela na področju razvoja. Najprej je delal kot samostojni razvojni konstruktor, nato kot vodja razvoja in projektive do maja 1984 (vse v TOZD tovarna kotlov), ko je prevzel dela in naloge vodje centralne razvojne službe. S svojim uspešnim delom je dokazal, da ima vso potrebno širino za opravljanje poslovnih funkcij, zato je bil v novembru 1986. leta imenovan za pomočnika glavnega direktorja za področje razvoja in investicij. Ta dela in naloge je opravljal do septembra 1987, ko je bil imenovan za pomočnika glavnega direktorja za področje energetske opreme. 1. 4. 1988 je bil imenovan za vršilca dolžnosti pomočnika gl. direktorja za program energetske opreme.

D S S S

Delavski svet DO EMO je na 11. redni seji 28. marca 1988 obravnaval poročilo o realizaciji ukrepov na področju organizacijskih sprememb in potrdil Pravilnik o načinu in vsebini programskega vodenja DO EMO Celje.

PRAVILNIK O NAČINU IN VSEBINI PROGRAMSKEGA VODENJA DO EMO CELJE

1. VSEBINA IN NAMEN PRAVILNIKA

Pravilnik opredeljuje funkcijsko organizirano koordinacijo dela in vodenja DO ter programsko organizirano koordinacijo in vodenje DO. Pravilnik tudi razmejuje pravice, odgovornosti in pooblastila med področji in programi na nivou DO (DSS) kot v TOZD tako, da določa globalne naloge in opravila za posamezna področja in programe.

Pravilnik nadalje opredeljuje osnovne oblike in metode področno-programске koordinacije in vodenja na nivou DO ter znotraj posameznih področij in programov.

Namen pravilnika je preko novega, programskega vodenja DO realizirati predvsem naslednje globalne cilje na področju:

a) poslovne ekonomike

- poslovno dovolj močni in veliki programi
- povezanost programov z vsemi potrebnimi funkcijami reprocesa
- boljše izkoriščanje kapacitet
- zniževanje stroškov na enoto
- boljše planiranje in optimiranje proizvodnje
- večja tržno-poslovna okretnost programa

b) sprememb v organizacijski filozofiji in vrednotah

- večja identifikacija s cilji in vrednotami programa
- kompletna in nedeljiva odgovornost za realizacijo ciljev in nalog
- odprava križne odgovornosti ob obveznem sodelovanju
- delitev delovnih področij v skladu z locirano odgovornostjo
- načelo mandatarstva pri vodenju programa

c) kadrov in njihove izkoriščenosti

- potrebna koncentracija znanja (kritična masa)
- identifikacija s cilji in prevzemom odgovornosti
- racionalizacija administrativno tehničnih del
- zmanjšanje neproduktivnega dela
- večja kadrovska prestavljivost (mobilnost)
- večja kadrovska fleksibilnost (širše oblikovani delovni postopki)
- večja možnost prekvalifikacij (prezaposlovanje).

2. OPREDELITEV FUNKCIJSKO ORGANIZIRANE KOORDINACIJE DELA V DO

Na osnovi členitve nalog celotne DO so definirana štiri področja dela, v katerih se na nivou DO (DSSS) koordinirajo in opravljajo tista dela in naloge, za katere je smiselno, da se zaradi specifičnosti delovnega procesa opravljajo enotno in na enem mestu za vse programe oz. vse organizacijske enote DO:

1. ekonomika
2. kadri, organizacija in poslovna informatika
3. razvoj in investicije
4. oskrba

3. OPREDELITEV PROGRAMSKO ORGANIZIRANE KOORDINACIJE DELA V DO

Na osnovi analize sedanje organiziranosti se v tri programe združijo tisti delovni procesi (org. enote), pri katerih predvsem z razvojnega, tehnično-tehnološkega, proizvodnega, tržnega in kadrovskega vidika prihaja do sorodnosti, povezovanja in potrebnega usklajevanja delovnih postopkov:

1. program oprema za dom
2. program energetske opreme
3. program orodij in naprav

Programsko povezani in zaokroženi delovni procesi se odvijajo tako na nivou DO (DSSS) kot v TOZD, vendar so enotno vodeni in koordinirani z nivou DO (DSSS).

4. NALOGE, POOBLASTILA IN ODGOVORNOSTI POSAMEZNIH ODLOČITVENIH NIVOJEV V DO

DO EMO vodi vodstvo delovne organizacije na čelu z glavnim direktorjem. Člani vodstva DO so štirje področni in trije programski pomočniki gl. direktorja in poslovni sekretar.

Glavni direktor s tem pravilnikom in v skladu z ostalo zakonodajo delegira oz. prenaša vsa pooblastila za realizacijo nalog in ciljev mesečnih, kvartalnih in letnih planov na področne in programske pomočnike za naslednja delovna področja DO:

a) Področni pomočnik za ekonomiko:

- finance
- računovodstvo
- plan in analize

b) Področni pomočnik za kadre, org. in posl. informatiko:

- planiranje in izobraževanje kadrov
- nagrajevanje
- kadrovanje in sociala
- varstvo pri delu
- pravno in samouprava
- družbeni standard

- organizacija in poslovna informatika
- računalniška obdelava podatkov

c) Področni pomočnik za razvoj in investicije:

- strateško planiranje
- razvoj izdelkov in grup
- investicije
- kontrola kakovosti

d) Področni pomočnik za oskrbo:

- nabava skupnih strateških materialov
- uvoz materialov
- skladiščenje materialov
- transport z odpremo

e) Programski pomočniki:

- trženje programa z domačo prodajo in izvozom
- tehnološka priprava proizvodnje
- operativna priprava proizvodnje s kooperacijsko nabavo
- konstrukcija
- proizvodnja z notranjim transportom
- skladiščenje polizdelkov in izdelkov ter materialov kooperacije

Glede na to, da se v okviru programa nekateri delovni procesi opravljajo v različnih organizacijskih enotah oz. nekateri enotno za celotni program na nivou DO (DSSS), drugi specifični pa v osnovnih proizvodnih celicah (TOZD), se s tem pravilnikom delegirajo oz. določajo tudi pooblastila in odgovornosti za realizacijo ciljev in nalog planov (mesečnih, kvartalnih in letnih) znotraj programa tako, da ima direktor TOZD vsa pooblastila in odgovornosti direktno:

- za proizvodnjo z notranjim transportom
- za skladiščenje polizdelkov in izdelkov
- za ostala področja dela, določena z zakonom.

Zaradi specifičnosti posameznega programa, kot so prostorska dislociranost, povezanost delovnih procesov, itd., se konkretna delitev del in nalog in s tem vsa potrebna pooblastila in odgovornosti za njihovo realizacijo urejajo v razvidih del in nalog, vendar v mejah delovnih področij, ki jih ureja ta pravilnik. To pomeni, da je konkretna delitev del in nalog znotraj programa na nivou DO (DSSS) in nivou TOZD urejena glede na specifičnost programa v razvidih del in nalog.

5. DISCIPLINSKA IN FUNKCIONALNO-DISCIPLINSKA ODGOVORNOST NOSILCEV PROGRAMSKEGA VODENJA DO

Vsi nosilci odločanja v sistemu dinamičnega programskega vodenja DO, ki ga ureja ta pravilnik, so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Na nivou DO (DSSS) so disciplinsko odgovorni glavnemu direktorju vsi področni in programski pomočniki.

Na nivou TOZD glavni direktor prenaša vsa potrebna pooblastila za vodenje programa na programske pomočnike, zato so v skladu s tem pravilnikom (predhodne točke) direktorji TOZD funkcionalno-disciplinsko odgovorni programskim ali področnemu pomočniku (TOZD ERC) v vseh zadevah, nalogah in pravicah, ki se tičejo funkcionalno-disciplinskega vodenja programa. (Glej shemo v prilogi).

6. KONČNE DOLOČBE

Posebne zadolžitve posameznih nosilcev odločanja znotraj programa ali področja, ki v generalnem smislu niso urejene s tem pravilnikom, se urejajo preko posebnih odločb, odredb glavnega direktorja ali preko posebnih pravilnikov, sprejetih samo na delavskih svetih znotraj programa.

Pravilnik stopi v veljavo po sprejetju na delavskem svetu DO.

Spremembe in dopolnitve se tudi sprejemajo na delavskem svetu DO po predhodni obravnavi na IO CDS.

Celje, 18. 3. 1988

REZULTATI POSLOVANJA ZA LETO 1987

Kako smo gospodarili

Minilo je drugo leto izvajanja sanacijskega programa v naši delovni organizaciji. Poslovanje je potekalo v zaostrenih pogojih gospodarjenja, za katere je bila značilna visoka inflacija (prek 160 %), omejevanje rasti cen in osebnih dohodkov, zmanjševanje domačega povpraševanja tako pri investicijski kot široki potrošnji, težave na področju ekonomskih odnosov s tujino, notranja finančna nedisciplina kot posledica poslabševanja likvidnosti gospodarstva ter številni ukrepi tekoče ekonomske politike. Na področju vrednotenja družbenega premoženja in ugotavljanja uspešnosti poslovanja v letu 1987 pa je imel precejšen vpliv spremenjeni obračunski sistem. Zaradi nenehnega prilagajanja tekoči gospodarski situaciji, konsolidaciji nekaterih poslovnih funkcij znotraj delovne organizacije in tudi notranjih slabosti, nam ni uspelo, razen preživetja, doseči bistvenih premikov v izboljševanju poslovnih rezultatov iz leta 1986.

OCENA POSLOVNEGA REZULTATA DO EMO CELJE

Osnovne značilnosti poslovanja delovne organizacije v letu 1987 so naslednje:

– Proizvodnja izražena v bruto cenah kot v tonah kaže na njen realni padec (ca. 5 %) v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Znižanje obsega proizvodnje je posledica delne ukinitve proizvodnje avtokoles v TOZD Odpreski, padca naročil v programu kotlov, radiatorjev in TOZD EMO kontejner ter delne spremembe proizvodnega programa. Iz istega vzroka je padla fizična produktivnost za 1,3 % vrednostno izražena produktivnost pa ni v celoti dosegla stopnje inflacije. Osrbljenost proizvodnje s surovinami je bila razen neka-

terih izjem, v celoti vzeto, dokaj dobra.

– Eksterna prodaja je z ostala za letnim planom za 7 % oz. v primerjavi z lanskim letom pa je precej pod inflacijo. Pomeni, da smo prodali manj kot smo proizvedli, poleg tega pa z našimi cenami nismo uspeli povsod slediti inflaciji (zamrznitve cen). Najbolj očiten izpad prodaje je prisoten v Odpreskih, zaradi že omenjenega ukinjanja programa avtokoles, Radiatorjih, Emo-kontejnerju, Posodi in delno Fritah, zaradi padca kupne moči in konkurence.

– Za ekonomske odnose s tujino je značilno, da je izvoz po primerljivem tečaju na nivoju predhodnega leta in da je uvoz manjši za 10 %. Kar 91 % izvoza usmerjamo na konvertibilni trg, s tega področja pa smo realizirali 80 %

celotnega uvoza. Kljub dohodkovni nezanimivosti smo, zaradi potrebne evidenčne devizne pozicije in zastoja prodaje na domačem trgu presegli planiran izvoz za 4 %. Kar 57 % našega izvoza je usmerjeno na področje ZRN, Francije, Italije in Velike Britanije.

– Celotni prihodek je vsled novega obračunskega sistema (izpad 2.979 mio din) ter izpada prodaje porastel le za 93 % v primerjavi z letom 1986. Precejšen vpliv je tudi imel ukrep omejevanja cen. Delež izvoza v celotnem prihodku je porastel iz 12 na 16 %, delež interne realizacije v celotni fakturirani realizaciji pa znaša 23 %.

– Porabljena sredstva so nekoliko zaostala za rastjo celotnega prihodka, večji pa so stroški za porabljeno energijo, transportne storit-

ve, investicijsko ter tekoče vzdrževanje delovnih sredstev, za reklamo in propagando, prehrano delavcev, potne stroške ter za povračilo materialnih stroškov DSSS.

– Dohodek je za 113 % višji kot leto poprej in znaša 19.409 mio din. Poleg tega, naj na tem mestu omenimo, da smo zaradi finančne nediscipline naših kupcev morali odpisati za 313 mio din

ZAPOSLENOST

a) Stanje zaposlenih

31. 12. 86	3012
31. 3. 87	3011
30. 6. 87	2982
30. 9. 87	3018
31. 12. 87	3049

b) Fluktuacija

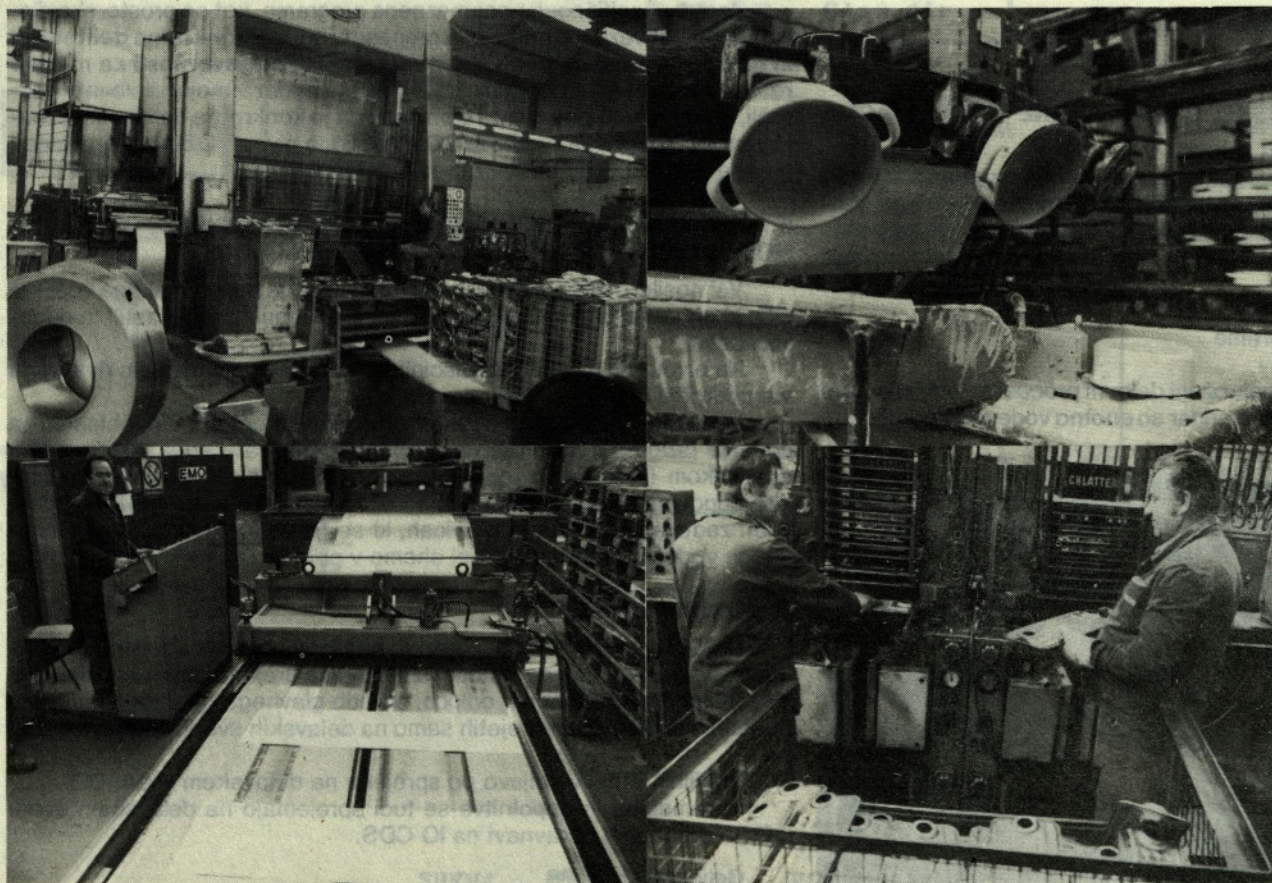
Stanje zaposlenih 31. 12. 1986	3012
Prišli v obdobju 1.–12./87	459
Odšli v obdobju 1.–12./87	422
Stanje zaposl. 31. 12. 1987	3049

c) Osební dohodki

Elementi	Izvršitev 1986	Plan 1987	Izvršitev 1987
Izplačana masa			
– bruto v 000 din	5.149.233	11.174.946	11.160.831
– neto v 000 din	3.633.631	7.865.581	7.856.967
Povpreč. št. zaposl. na podlagi vkalk. ur	2.970	2.957	2.967
Povprečni mes. OD na zaposl. v din	101.953	221.666	220.677

č) Kvalifikacijska struktura zaposlenih v DO EMO

Stopnja izobrazbe	Leto 1986	Struktura	Leto 1987	Struktura
I.	30	1,00	33	1,09
II.	1915	63,58	1881	61,69
III.	96	3,19	102	3,34
IV.	399	13,24	423	13,87
V.	420	13,94	443	14,53
VI.	89	2,95	95	3,12
VII.	63	2,1	72	2,36
Skupaj	3012	100	3049	100

obračunanih in neizterjanih obresti (nad 60 dni). Izpad dohodka zaradi nadplanske slabe kvalitete pa znaša 952 mio din, kljub določenim pozitivnim premikom v II. polletju. Novembrski ukrepi ZIS so nam z zamrznitvijo naših cen, enkratnega visokega popravka cen vhodnih surovin in energije ter devaluacije dinarja, povzročili ca. 1 milijardo din dodatnih stroškov samo v mesecu decembru 1987. Takšen izpad dohodka seveda nismo uspeli nadoknaditi.

– Prispevki in davki iz dohodka so hitreje naraščali kot dohodek, osebni dohodki pa so usklajeni z rastjo dohodka. Povprečni mesečni čisti OD na delavca izplačani v letu 1987 so znašali 220.677.– din in zaostajajo za povprečjem izplačanih OD v gospodarstvu SRS za 15,7 %. Obseg izplačanih bruto osebnih dohodkov je bil usklajen z družbenimi usmeritvami na področju delitve dohodka in čistega dohodka.

UGOTOVITEV IN RAZPOREDITEV DOHODKA

v 000 din

ELEMENTI	Izvršitev 1986	Plan 1987	Izvršitev 1987	INDEKS 3:1	INDEKS 3:2
0	1	2	3	4	5
CELOTNI PRIHODEK	38,383.374	75,013.810	74,157.526	193	99
Stroški R4 skupaj	28,882.199	53,161.469	58,212.649	202	110
PORABLJENA SREDSTVA	29,269.270	53,939.377	54,749.011	187	102
DOHODEK	9,114.104	21,074.433	19,408.515	213	92
ČISTI DOHODEK	5,744.727	13,127.245	11,096.515	193	85
Del ČD za OD iz živega dela	5,071.507	11,174.946	10,944.688	216	98
Del ČD za stanovanjski sklad	247.422	593.789	105.769	43	18
Ostaneke za sklade	686.612	1,358.510	734.394	107	54
Rezervni sklad	339.026		618.416	182	
Sklad za druge potrebe	302.597		102.201	34	
Poslovni sklad	41.756		13.777	33	
Izguba	260.816		688.336	264	

IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA

TOZD	Izvršitev 1986	Struk.	Izvršitev 1987	Struk.	INDEKS 4:2
0	1	2	3	4	5
Povprečno štev. zaposlenih	2.997		3.015		
Število del. dni	266		265		
Število plač. dni	275		275		
1. Opravljene ure	4,812.230	73,7	4,822.606	73,8	100
– proizvodne	2,467.000	37,8	2,465.081	37,7	100
– režijske	2,345.230	35,9	2,357.525	36,1	101
2. Nadure	183.820		182.694		
– proizvodne	136.547		140.815		
– režijske	47.273		41.879		
3. Neopravljene ure	1,537.134	23,6	1,531.120	23,4	99
– odmor	311.697	4,8	312.690	4,8	100
– držav. praz.	199.963	3,1	200.225	3,1	100
– redni letni dop.	564.734	8,7	568.253	8,7	100
– hranarina	433.179	6,6	418.458	6,4	97
– ost. plač. izost.	27.561	0,4	31.494	0,5	100
4. Refundacija	12.109	0,2	8.835	0,1	50
5. Neoprav. ure, za katere prejme delavec nadomest. OD iz sred. zdrav. zavar.	29.343	0,4	25.095	0,4	100
6. Porodniška	120.659	1,9	143.105	2,2	116
7. Neopravljene ure, za katere ni nadomestila	12.804	0,2	8.268	0,1	50
SKUPNO ŠTEVILO UR BREZ NADUR:	6,524.279	100,0	6,539.029	100,0	100
SKUPNO ŠTEVILO UR:	6,708.099		6,721.723		

– Rezultat doslej omenjene problematike poslovanja je pozitiven finančni izid oz. ustvarjena akumulacija na nivoju DO v višini 251 mio din. Ustvarjeno je bilo 734 mio din ostanka za sklade in obračunano 205 mio din amortizacije nad predpisanimi stopnjami. Omembe vredna pozitivna rezultata sta le v TOZD Frite in TOZD Orodjarna. Z izgubo pa so poslovale tri temeljne organizacije in sicer Radiatorji, Kotli in Emokontejner v skupnem znesku 688 mio din. Osnovni vzrok slabih rezultatov v omenjenih TOZD je, poleg tržne situacije in notranjih slabosti, dodatna obremenitev stroškov poslovanja zaradi revalorizacije družbenih sredstev.

V teku je izdelava sanacijskih programov za TOZD z izgubo, v katerih bodo podrobno obrazloženi vzroki za nastalo izgubo in opredeljeni potrebni ukrepi za izboljšanje poslovanja.

– Skupne zaloge so se povečale za 1,5 krat, predvsem na račun povečanja zalog

nedovršene proizvodnje, polizdelkov in gotovih proizvodov. Kot smo že omenili, so se te zaloge povečale tako fizično kot vrednostno (predin. Ustvarjeno je bilo 734 vrednotenja) zaradi otežene prodaje programa posode, radiatorjev in kontejnerjev. Nasprotno pa beležimo realni padec zalog surovin in materiala, saj se je njihova vezava znižala za 10 dni. Na področju terjatev in obveznosti do naših poslovnih partnerjev ni prišlo do bistvenih sprememb tako, da se neto terjatve niso povečale, kot je bil slučaj med letom. Poleg porasta zalog oz. izpada planirane prodaje, je vplival na poslabšanje likvidnosti tudi neto odliv sredstev na račun obresti in tečajnih razlik.

Kazalniki uspešnosti poslovanja nam povedo, da v preteklem letu ponovno nismo uspeli zagotoviti kvalitativnega preskoka v poslovanju. Ekonomičnost in rentabilnost poslovanja smo sicer ohranili na nivoju leta 1986, vendar smo aku-

mulativnost in obračanje obratnih sredstev poslabšali, zaradi večjega obsega uporabljenih poslovnih sredstev za enak obseg poslovanja. Stopnja kratkoročne likvidnosti DO se je, zaradi že omenjenih vzrokov, poslabšala, vendar je še vedno pozitivna. Seveda ob predpostavki, da so naše terjatve izterljive in zaloge kurantne.

Posebej velja izpostaviti precejšen porast inovacijske dejavnosti, saj je bilo v letu 1987 danih 174 novih predlogov, medtem, ko je bilo v predhodnem letu le-teh 95. Gospodarska korist je dosegla 95,0 mio din, kar je približno za 200 % realno več kot v letu poprej. Najuspešnejši predlogi so povezani s spremembami na stroju za nanašanje emajla na pokrove, dvoročnega vklopa na varilnih strojih, tehnologije v vlačilnem oddelku, konstrukcije in montaže naprave na ograjo kotla, konstrukcije novega stro-

ja za varjenje vzdolžnih zvarov, izboljšave kvalitete frit in usposobitve terminalov PAKA. V DO EMO smo v preteklem letu z namenom pospešitve inovacijske dejavnosti, uvedli stimulativenjši nagrajevanje koristnih predlogov in pristopili k širši animaciji zaposlenih.

Če bi povzeli osnovne ugotovitve iz analize poslovanja delovne organizacije v letu 1987, je zaključek naslednji. Ne glede na poslabšane pogoje poslovanja, smo pozitivne premike v poslovanju dosegli na področju inovacijske dejavnosti, uspeli smo znižati zaloge

surovin in materiala, izboljšati izterjavo neplačane realizacije, povečati sredstva v rezervnem skladu delovne organizacije, upoštevati družbene usmeritve na področju delitve čistega dohodka in ne nazadnje ohraniti pozitivni finančni rezultat.

Ker pa s tem ne moremo biti zadovoljni je nujno potrebno vložiti dodatne napore v izvajanje sprejetih sanacijskih ukrepov iz leta 1986, ukrepov za izvedbo gospodarskega plana za leto 1988 in sprejetih ukrepov v zvezi z izboljšanjem likvidnosti DO. Ukrepi se nanašajo na zahteve po spremembi načina in vsebine vodenja DO, zniževanju deleža slabe kvalitete, tekoči izterjavi neplačane realizacije in obresti, obvladovanju višine zalog, boljšem koriščenju kapacitet, racionalizaciji proizvodnih postopkov, hitrejšem prilaganju zahtevam trga, povenotanju plačilnih pogojev,

(Konec na 8. strani)

IZGUBA ZARADI SLABE KVALITETE

TOZD	Program	Enota mere	PROIZVODNJA – količinsko			Izguba nad planom zaradi slabe kval. in reklam.	Skupna izgub. zaradi slabe kvalit. po neto cenah in reklam.
			skupna	od tega slab. kv.	% slabe kval.		
FRITE POSODA	frite	tone	7.902	9	0,12	5.690	
	alu-program	tone	349	4,3	1,2	13.287	13.287
	emajlirana posoda	tone	7.289	1128,0	15,5	2.844.512	847.776
	sanitarije	tone	2.043	86,1	0,4	8.292	8.292
RADIATORJI	reklamacije izmet					6.983	6.983
	reklamacije emocentral trika	kom.	8.274	74	0,89	75.500	75.500
	emoterm	ton	1.034	10,6	1,03	13.879	
	EOR	ton	810	57,9	7,14	5.030	5.030
	styria	ton	187	2,1	1,16	2.208	2.208
	reklamacije	kom.	504	46,0	9,13	9.833	9.833
KOTLI ORODJARNA ODPRESKI	reklamacije					1.564	1.564
	kolesa	kom.	14.755	33	0,2	158	158
	odpreski	ton	855	4	0,5	1.637	1.637
KONTEJNER	reklamacije					239	239
	reklamacije					1.617	1.617
SKUPAJ						5.116	5.116
						19.540	19.540
						5.870	5.870
						3.020.955	951.838

OCENA POSLOVNEGA REZULTATA DO EMO CELJE

(Nadaljevanje s 7. strani)

sprotnem prilagajanju cenovne politike inflacijskim gibanjem, uvedbi projekta racioanalizacije logistike v DO, hitrejšem uvajanju novih proizvodov, omejevanju neproizvodnih investicij, boljšem koriščenju kadrovskih potencialov, zniževanju števila režijskih delavcev, ustrežnejši prilagoditvi novemu obračunskemu sistemu in še posebej zniževanju materialnih stroškov,

stroškov za investicijsko in tekoče vzdrževanje delovnih sredstev, za porabljeno energijo in transportne storitve itd., oz. z drugimi besedami povedano, potrebno je varčevanje na vsakem delovnem mestu.

Zavedati se moramo, da lahko le s prizadevanjem vseh zaposlenih dosežemo kvalitativni preskok v uspešnosti poslovanja, se dvignemo nad povprečje panoge in si zagotovimo hitrejši razvoj. V nasprot-

STROŠKI

v 000 din

ELEMENTI	Izvršitev 1986	Plan 1987	Izvršitev 1987	INDEKSI 3:1	3:2
	1	2	3	4	5
Porabljene surovine in mat.	15,327.617	28,304.558	28,256.269	184	100
Odstop planskih cen	-56.021		39.339		
Porabljena energija	1,332.942	2,836.083	3,001.410	225	106
Transportne storitve	244.975	470.333	526.390	215	112
Str. invest. vzdrževanja delovnih sredstev	627.396	1,350.507	1,703.162	271	126
Druge proizvodne storitve	4,508.291	7,325.900	9,970.070	221	136
Stroški za var. pri delu	181.624	397.854	350.843	193	88
Amortizacija po pred. stopnji	1,108.190	2,030.005	1,138.119	103	56
Povrač. na delo in z dela	103.762	213.544	256.115	247	120
Izdatki za prehrano	264.687	762.783	696.515	263	91
STROŠKI R4 SKUPAJ	28,894.691	53,137.580	58,221.096	201	110

nem primeru nas bodo trje razmere prisilile v omejevanje obsega poslovanja, kadrovski kot vseh ostalih kar pomeni omejitve tako v poslovnih funkcijah.

PRIMERJALNI KAZALNIKI POSLOVANJA 1-12/87

		FRITE		Ind	POSODA		Ind	RADIATOR		Ind	KOTLI		Ind
		1986	1987		1986	1987		1986	1987		1986	1987	
Celotni prihodek	v 000 din	4.084.058	7.563.424	185	13.060.325	26.071.769	200	3.521.543	5.866.480	167	5.413.819	10.322.541	191
Čisti dohodek	v 000 din	742.995	806.406	109	1.912.853	4.050.493	212	268.192	327.174	122	31.118	539.026	-
Ustvarjena akumulacija	v 000 din	82.694	429.756	520	65.715	82.090	125	8.455	-	-	-	-	-
Izguba	v 000 din	-	-	-	-	-	-	-	193.219	-	260.816	180.470	69
OD in SSP na del.		8.485.827	-	-	1.423.065	-	-	1.563.399	-	-	1.536.495	-	-
Povpreč. št. del. na podl. vkalkul. ur		75	78	104	1298	1284	99	158	160	101	190	195	103
Pov. mes. OD neto		128.093	266.900	208	89.519	188.016	210	92.735	192.981	208	99.882	223.217	223
Ind. fiz. produk.		100	100	100	103,9	101,9	98	91,2	94	103	-	96	-

		ODPRESKI		Ind	ORODJARNA		Ind	KONTEJNER		Ind	VZDRŽEVANJE		Ind
		1986	1987		1986	1987		1986	1987		1986	1987	
Celotni prihodek	v 000 din	2.178.926	1.848.766	85	829.899	2.317.662	279	2.700.220	4.514.296	167	3.181.255	7.196.120	226
Čisti dohodek	v 000 din	207.700	258.061	124	275.959	702.177	254	395.882	343.615	87	475.428	927.621	195
Ustvarjena akumulacija	v 000 din	37.817	34.396	91	20.216	122.662	607	78.949	-	-	22.513	3.939	17
Izguba	v 000 din	-	-	-	-	-	-	-	314.646	-	-	-	-
OD in SSP na del.		1.666.680	-	-	1.988.000	-	-	1.655.401	-	-	2.002.898	-	-
Povpreč. št. del. na podl. vkalkul. ur		97	56	58	122	130	107	182	183	101	215	220	102
Pov. mes. OD neto		97.311	222.287	228	125.368	260.117	207	99.970	222.766	223	116.902	243.849	209
Ind. fiz. produk.		100	81	81	-	-	-	96	108	113	-	-	-

		ERC		Ind	SIT		Ind	DSSS		Ind	DO »EMO«		Ind
		1986	1987		1986	1987		1986	1987		1986	1987	
Celotni prihodek	v 000 din	207.398	445.116	215	975.261	2.117.002	217	2.230.668	5.894.350	264	38.383.374	74.157.526	193
Čisti dohodek	v 000 din	82.319	155.113	188	210.496	377.128	179	1.149.785	2.612.631	229	5.744.727	11.096.515	193
Ustvarjena akumulacija	v 000 din	13.250	5.101	38	51.175	54.700	107	-	-	-	119.966	-	-
Izguba	v 000 din	-	-	-	-	-	-	-	-	-	260.816	688.336	264
OD in SSP na del.		135.853	-	-	2.344.046	-	-	125.445	-	-	1.892.929	-	-
Povpreč. št. del. na podl. vkalkul. ur		29	29	100	65	86	102	539	569	106	2970	2967	100
Pov. mes. OD neto		132.997	301.716	227	119.207	264.592	222	118.185	265.768	225	101.953	220.677	216
Ind. fiz. produk.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	104,7	100	96

**NASTANKA MNOGIH
PROBLEMOM NE MOREMO
PREPREČITI, VENDAR JIH
DOSTIKRAT LAHKO OMILIMO
IN OMEJIMO. TO LAHKO
DOSEŽEMO Z NEKOLIKO VEČ
RAZUMEVANJA, Z
RAZUMEVANJEM TEGA, ZAKAJ
LJUDJE REAGIRAJO TAKO, KOT
REAGIRAJO, TER Z ZNANJEM IN
VEŠČINO PRI REŠEVANJU
ČLOVEŠKIH PROBLEMOM.**

Analiza izvajanja sanacijskih ukrepov

Sanacijske ukrepe smo sprejeli zaradi poslovanja z izgubo v letu 1985 in jih revidirali ob priliki sprejetja plana za leto 1987.

1. PODROČJE RAZVOJA IN INVESTICIJ

– Vsi programi: transportni, toplotni, emajlirski, MATELI, se izvajajo po revidiranem planu. Trenutno še ne dajejo zadovoljive rezultate elektroni, čemur je vzrok skorajšnje formiranje ekipe ter neprimerna razvojna oprema.

– Preizkuševalnica še ne daje zadovoljivih rezultatov (ne rešuje vseh potreb). Vzrok temu je nezadostni kader ter pomanjkljiva merilna oprema.

– Obstoječa strojna oprema in izdelovalne potrebe presegajo zmognosti obstoječega kadra. Za usklajeno funkcioniranje potreb, strojnih in kadrovskih resurov bo treba slednje okrepiti.

– Za leto 1987 smo planirali 25 % rast št. inovacij. Ta cilj smo presegli več kot za štirikrat, podobno velja za inovacijski dohodek.

– Službi za standardizacijo smo postavili temelje in usmeritve nadaljnega delovanja.

Strokovna knjižnica ter tehnična informatika:

Dosegli smo vzorno stopnjo urejenosti knjižničnega poslovanja podprtega z osebnim računalnikom. Podobne uspehe smo dosegli pri zbiranju strokovnih informacij iz znanstvenih institucij ter tujih baz podatkov.

– Realizacija naložb v letu 1987 je potekala v

TOZD Frite: priprava investicijskega elaborata, pridobitev lokacijskega dovoljenja, pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo tovarne FRIT kasnije. Glavni vzrok kasnitev so nekatere nejasnosti glede ekoloških rešitev (deponija za odpadke, strokovna mnenja institucij) ter kasnitev projektantskih organizacij (METALNA Maribor, IB Ljubljana).

TOZD Posoda: realizacija planiranih investicijskih projektov je v teku (BUTIK – peč za žganje posode). Pričakujemo, da bo investicija končana pred rokom.

TOZD Orodjarna: v tem TOZD so nekatere investicije končane v roku ter dajejo pozitiven finančni efekt, kar je razvidno iz poslovnega poročila tega TOZD. Del investicije je v teku. (Obdelovalni stroj ter merilni stroj). Ta del investicij bo končan v letu 1988.

TOZD ERC: investicija je bila predčasno končana in daje pričakovane rezultate.

2. PODROČJE MATERIALNE OSKRBE

V primerjavi z letom 1986 je bilo obračanje zalog v letu 1987 povprečno za 16 dni hitrejšje.

Nabavne pogoje smo pri dobaviteljih skozi vse leto zaostrovali, vendar jih še nismo v celoti prilagodili prodajnim.

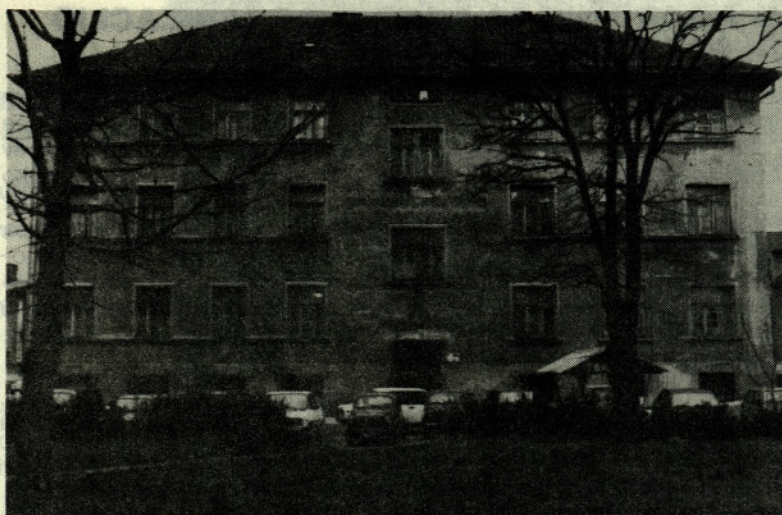
Porast repromaterialov in kooperantskih delov se je v letu 1987 gibal nad planskimi okviri, saj so cene ključnih materialov višje za 150 % glede na leto 1986. Največja povišanja so pri kemikalijah 160 %, pri bakelitnih delih 190 %, barvni metalurgiji 170 % in črni 150 %. Cene uvoznih materialov so se povečale za procent rasti valut, ki je bil v letu 1987 za DEM 285 % in 5 % na račun višjih uvoznih dajatev, tako da so uvozne cene v povprečju višje za 300 %. Zaradi nesorazmerne rasti vrednosti valut, je odstopanje od planskih okvirov še večje (rast USD le za 203 % – uvoz je pretežno iz nedolarskega področja).

Sicer je bila oskrba z uvoznimi materiali zadovoljiva, saj smo se oskrbovali pretežno preko kooperacije in maloobmejnega prometa, kot je bilo v ukrepih tudi stavljeno.

3. PODROČJE ZA PROIZVODNJO

– Po kriteriju deleža porabljenih sredstev v celotnem prihodku smo ukrep znižanja stroškov v letu 1987 izvršili, saj je delež porabljenih sredstev v CP padel od 76,2 % v letu 1986 na 73,8 % v letu 1987. V tem času so porabljena sredstva narasla z indeksom 187, celotni prihodek pa z indeksom 193.

– Zunanje storitve smo v letu 1987 napram letu 1986 povečali za 118 % in cilj ni v celoti dosežen. Glavni koristniki zunanjih storitev so TOZD Kotli, TOZD Vzdrževanje, TOZD Emokontejner, TOZD Orodjarna in TOZD Odpreski. Delež zunanjih storitev v porabljenih sredstvih se je znatno znižal pri TOZD Emokontejner, TOZD Odpreski in TOZD Radiatorji, pri TOZD Kotli smo ostali na nivoju leta 1986, precej pa so se povečale zunanje storitve v TOZD Orodjarna zaradi povečanja obsega poslovanja ter pri TOZD Vzdrževanju zaradi angažiranja zunanjih organizacij pri posegih investicijskega vzdrževanja.

– V letu 1987 smo za potrebe EMO dokaj zadovoljivo vzdrževali orodja in stroje, večjih zastojev v proizvodnji iz teh vzrokov ni bilo. Ob tem je treba poudariti, da je velik del naše proizvodne opreme zastarel in iztrošen, kar zahteva stalne vzdrževalne posege ter povzroča višji delež slabe kvalitete.

– Zaradi zaostrene tržne situacije je pravočasna izdelava mesečnih in kvartalnih planov še vedno problematična, saj praviloma zamujamo dogovorjene roke. Rešitev je v skrajšanju časov posameznih aktivnosti, ki sodelujejo v procesu priprave planov, to pa bo možno le ob večjem koriščenju računalniško podprtih obdelav.

– Na področju slabe kvalitete smo praktično na vseh izdelkih v mejah planskih ciljev, izjema je emajlirana posoda, kjer smo dosegli 15,5 % slabe kvalitete, plan je bil 10 %. Preko celega leta smo z različnimi ukrepi skušali delež slabe kvalitete znižati, rezultati so se začeli kazati ob koncu leta, saj smo v mesecu oktobru padli na 12,43 % slabe kvalitete, v naslednjih mesecih pa se delež slabe kvalitete giblje približno na nivoju 10,5 %, kar je že skoraj na planskem deležu.

– Minimalnih tehnoloških serij v proizvodnji ne dosegamo, v dani tržni situaciji se je bilo potrebno čim bolj prilagajati potrebam tržišča tudi na račun krajših serij v proizvodnji.

– Pri urejanju tehnoloških normativov je stanje takšno, da lahko pri vseh programih planiramo materialne potrebe s pomočjo računalnika, za TOZD Kotli že lahko računalniško planiramo zasedenost kapacitet, naslednja faza je računalniško planiranje kapacitet pri programih široke potrošnje, kar bomo realizirali v letošnjem letu.

– Tudi pri fizični produktivnosti ne dosegamo zastavljenih ciljev, saj je produktivnost DO EMO v letu 1987 za 1,3 % nižja kot v letu 1986. Planirali smo 5 % povečanje produktivnosti in plan ni dosežen. Vzrok za to je v glavnem zniževanje proizvodnih planov, sicer bi zaloge gotovih izdelkov še bolj narasle.

4. PODROČJE TRŽENJA

– Cenovna politika prilagajanja inflacijskim trendom, se izvaja, potrebno bo predvsem čimprej pristopiti k kreiranju cenovne politike na osnovi selekcije artiklov po metodi pokrivanja, predvsem pa zagotoviti možnost hitrega prilagajanja tržnim potrebam.

– Na izvoznem področju se vsi ukrepi izvajajo in tu ni trenutno nobenih težav z vidika plasmana, nasprotno intenziviranje je še možno.

– Optimalno prilagajanje proizvodnje potrebam trga še ni zagotovljeno, vendar se realizacije izboljšujejo, je pa še vedno problem skladiščenja gotovih izdelkov in urejena odprema.

– Aktivnosti področja ekonomske propagande so realizirane, žal še vedno ni do končne faze urejen sistem področja informatike. Liste zalog gotovih proizvodov so še vedno nezanesljive, prav tako ni urejen sistem na področju šifer.

– Še bomo zasledovali osnovni cilj, da se prilagodimo maksimalno potrebam trga, je potrebno še marsikaj postoriti, predvsem zagotoviti več strpnosti in prilagajanja na vseh področjih.

– Ukrep zagotavljanja naročil za planiran izkoristek proizvodnih kapacitet v TOZD Kotli je inženiring reševal z znižanjem deleža zunanjih storitev, s povečanjem deleža storitev za zunanje naročnike, vendar ni v celoti uspel, saj je na drugi strani še vedno prisotno upadanje povpraševanja za investicijsko opremo. V letošnjem letu smo nabavo materiala prenesli v inženiring, združili razvojne aktivnosti znotraj inženiringa, pristopili k realizaciji širšega povezovanja z eminentnimi zunanjimi institucijami in sprejeli dodatne ukrepe za pospeševanje prodaje, vse v cilju zagotavljanja potrebnega nivoja proizvodnje.

5. PODROČJE ZA KADRE, ORGANIZACIJO IN POSLOVNO INFORMATIKO

– Dejanska struktura v izobrazbi se je v letu 1987 napram preteklim letom izboljšala. Premiki so na vseh stopnjah: večji na nižjih, manjši pa na višjih stopnjah zahtevnosti. To pomeni, da je konec leta manj delavcev brez izobrazbe in več delavcev s poklicem, srednjo ter višjo in visoko šolo. Glede na vse zaposlene v začetku in na koncu leta 1987 se je delež delavcev brez izobrazbe zmanjšal od 64,6 % na 62,7 %, delež ostalih pa povečal od 35,4 % na 37,2 %. To povečanje je največje pri delavcih s poklicno in srednjo izobrazbo. Le-te smo pridobili pretežno iz vrst svojih štipendistov, saj tovrstnih kadrov med iskalci zaposlitve ni in so deficitarni tudi v širšem prostoru. Kadre z višjo in visoko izobrazbo smo pridobili z akcijami aktivnega kadrovanja.

– V letu 1987 je zapustilo DO 265 delavcev, prišlo pa 302 delavcev, tako da je stopnja fluktuacije bila 8 %. V primerjavi z letom 1986 je nižja za 1,8 %, kar pomeni za 62 delavcev manj odhodov.

– V letu 1987 smo nadaljevali z agresivno politiko štipendiranja iz leta 1986 za tiste smeri oz. poklice, ki so deficitarni. Od razpisanih 178 kadrovskih štipendij smo podelili 103. Nezačuden odziv je bil na IV., VI., in VII. stopnji zahtevnosti, kljub temu pa 103 novih štipendistov predstavlja 12 % več kot v letu 1986 in skoraj 3-krat več kot v prejšnjih letih štipendiranja. Ob koncu leta je bilo 217 štipendistov ali 7,1 % na stanju zaposlenih. Tudi pri študiju ob delu je v letu 1987 porast. Od skupaj 73 delavcev, ki se šolajo ob delu in koristijo ugodnosti po pogodbi, ki jih je v letu 1987 29 novih, večina na višjih stopnjah zahtevnosti.

– Za potrebe TOZD in DSSS smo v letu 1987 organizirali in izvedli 26 izobraževalnih akcij, v katere je bilo vključenih 866 delavcev.

– Proizvodno delo in delovno prakso je opravilo 227 učencev srednjega usmerjenega izobraževanja, kar je potekalo po posebnih programih skozi vse leto v 19 skupinah. Na višjih stopnjah zahtevnosti je delovno prakso opravilo 28 študentov.

– Izven DO so se strokovno funkcionalno izobraževali delavci vseh TOZD in področij v DSSS. Raznih oblik izobraževanja se je udeležilo 10 % zaposlenih, za kar je porabljen okoli 800 delovnih dni. Poleg tega je obiskovalo tečaje tujih jezikov še 47 delavcev.

– V zadnjem kvartalu so bili sprejeti ukrepi CDS, ki so pogojevali izvedbo programske organiziranosti z referendumom, tako da so bile v tem času opravljene vse strokovne priprave in konsultacije okoli strokovnega gradiva.

– Na področju informatike so se nadaljevale vse začetne naloge, posebej pa izobraževanje za uporabo PC računalnikov za posamezne manjše skupine v DO. Pristopilo se je tudi k urejanju in racionalizaciji vseh tabel in vhodnih dokumentov.

– V projektu povečanja učinkovitosti logističnega sistema se nadaljujejo naloge na podprojekti »ureditev notranjega transporta« in »ureditev logističnega procesa od montaže do odpreme TOZD Posoda«.

6. PODROČJE ZA EKONOMIKO

– Nov model kalkulacij za vse vrste EMO-vih proizvodov, tako imenovana »analitična kalkulacija« po posameznih izdelkih, grupah in TOZD, je vpeljan.

Model spremljave proizvodnje na osnovi planov prodaje že uporabljamo, potrebna bo določena časovna prilagoditev sistema planiranja in ažuriranja šifrer. V končni fazi je tudi izdelava modela tekočega spremljanja eksterne prodaje po metodi »poslovnega pokritja«, vendar je njena uporabnost odvisna od kvalitetne »analitične kalkulacije«.

– Sistem celovite spremljave naročniške (objektne) proizvodnje, vključno z dohodkovno in strokovno spremljavo v Inženiringu in TOZD Kotli, je bil izdelan ter sprejet v začetku leta 1987, vendar izpeljava sistema še ni v celoti zadovoljivo stekla. Potrebne bodo še dopolnitve v zvezi s predvideno novo organiziranostjo.

– Izkazana izguba v TOZD Kotli za leto 1986 je bila v celoti pokrita z nepovratnimi viri že pred oddajo ZR. V pokrivanju izgube so sodelovale OZD iz reproverige in TOZD v okviru delovne organizacije.

Tehnološka in ekološka sanacija proizvodnje frit

Zaradi dolgoletne problematike proizvodnje frit je EMO že v srednjeročnem planu 1981–1985 načrtoval sanacijo proizvodnje frit. Pogoji poslovanja, odnosno gospodarjenja so se vedno bolj zaostrovali, tako da ni prišlo do realizacije v prejšnjem srednjeročnem obdobju, ampak se vsa zadeva prenaša v to srednjeročno obdobje 1986–1990, ki se smatra za EMO tudi obdobje celovite sanacije DO.

Razvoj tehnologije je v variant in sicer:

– postavitev nove tovarne partnerjem izven Slovenije, z večjo kapaciteto v okolici Celja,

– eventualna povezava z inozemskim partnerjem in ekološka in tehnološka

sanacija proizvodnje frit z delnim povečanjem proizvodnje.

Na osnovi vseh aktivnosti v tem času in stopnji razvoja na tem področju smo se odločili za ekološko sanacijo proizvodnje frit z delno tehnološko modernizacijo ob istem obsegu proizvodnje.

Ekološka in tehnološka sanacija proizvodnje frit predstavlja za sanacijski program odnosno srednjeročno obdobje DO EMO 1986–1990 najvitalnejši investicijski poseg. V svojem vsebinskem smislu pomeni

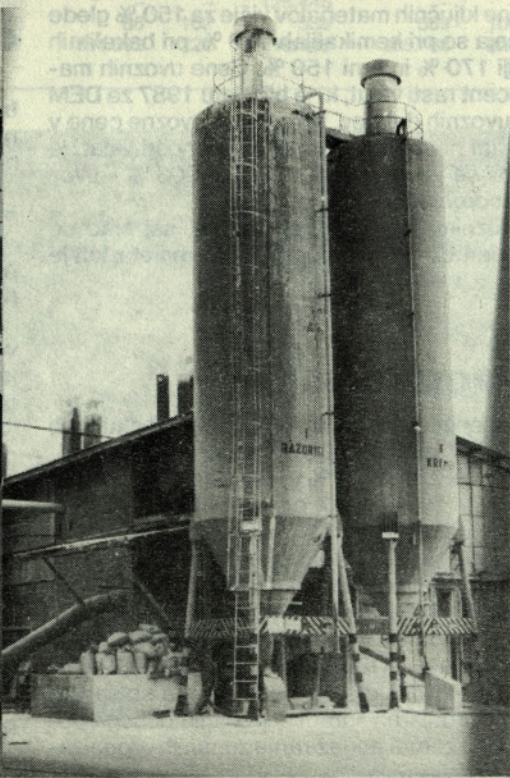
ta investicija sanacijo varstva zraka, odpadnih voda, odpadkov, hrupa, zadržanje kvalitete frit na istem nivoju in delno rekonstrukcijo obstoječe talilnice, kar pogojuje nova čistilna naprava, delno odpraševanje in delno izpopolnitev obstoječega tehnološkega postopka.

V zadnjem času so se izredno zaostri pogoji gospodarjenja, še zlasti na področju investicij, predvsem predpisi o amortizaciji, ta problem se delno prenaša na sposobnosti sovlagateljev, kar vse skupaj bi lahko zaviralno delovalo na razvoj odnosno modernizacijo ostalih proizvodnih programov DO in s tem zavlačevalo tudi razrešitev ekologije.

Vsi ti razlogi so nas navedli na odločitev v ekološki sanaciji proizvodnje frit z delno tehnološko modernizacijo.

V najkrajšem možnem času bo treba reševati nabavo čistilne naprave z ustreznimi dobavitelji opreme, celovit problem tehnologije in povečanja proizvodnje pa bomo reševali posebej, morda tudi kasneje.

Upoštevali bomo sedanje aktivnosti kakor tudi vse omenjene omejujoče faktorje, predvidevamo realizacijo te ekološke sanacije proizvodnje frit in delne modernizacije tehnologije v drugi polovici leta 1989 z usposobitvijo redne proizvodnje v letu 1990.

Frankfurt 88

Mednarodni frankfurtski sejem zajema široko področje obrtniških in industrijskih vej, med njimi tudi posodo za gospodinjstvo, drobne aparate, pripomočke ter drobno gospodinjstvo opremo.

Posodo so razstavljali skoraj vsi večji evropski proizvajalci kot so: SILIT, BEKA, FISSLER, WMF, PRINZ, WESTFALIA, NAHRATH, BSW, KELOMAT, CROMOS, VITREX, MERKURIA, METALAC, EMO in mnogi drugi.

Največ je bilo nerjavne posode, sledi emajlirana, litoželezna, aluminijasta posoda s PTFE prevleko, posoda za mikrovalovne peči, tlačna posoda in dosti namenske posode.

I. RAZVOJNO – TEHNIČNI VTIS

1. Emajlirana posoda

Emajlirano posodo glede na kvaliteto in namembnost lahko razdelimo na:

- a) sodobno visokokvalitetno težko emajlirano posodo,
- b) klasično poltežko posodo,

c) lahko posodo.

Kvaliteta kuhalne posode se je do sedaj opredeljevala v glavnem na osnovi atestov kot jih predpisujejo standardi. Vendar je v standardih skromno zajet kriterij uporabne vrednosti – eden od bistvenih elementov, ki prispevajo k celotni oceni kvalitete kuhalne posode. V

svetu se tudi izredno hitro razvijajo gospodinjstvi aparati, ki omogočajo energijsko varčno, hitro in kvalitetno pripravo vsakodnevnih obrokov hrane. Vendar trendi razvoja kažejo, da bodo ostali tudi klasični aparati – kot štedilniki, v tehnično vedno popolnejši obliki (s steklokeramičnimi ploščami – in to navadni sevalni s spiralami, halogenski in indukcijski), osnovna oprema vsake kuhinje. Izboljšanim oblikam toplotnih naprav pa se mora sproti prilagajati tudi kuhalna posoda (kajti le celotni sistem je lahko optimalen).

a) Sodobna emajlirana težka posoda

Najhitreje se vse te prednosti, ki jih prinašajo sodobna kuhališča izkoristili ravno proizvajalci **emajlirane posode** (predvsem primernost tudi za indukcijska kuhališča zaradi feromagnetičnosti materiala). S sodobno visokokvalitetno emajlirano posodo, ki je primerna za vse znane vrste kuhališč (od plina do indukcije) se ponasja SILIT, BEKA in WMF (pri nerjavni posodi še KUHN – RIKON). To je posoda s 3 mm debelim dnom, stene 1,6–2 mm, predvsem z galvaniziranimi robovi in nerjavnimi pokrovi. SILIT se predstavlja s svojo posodo SILARGAN oziroma SCHWARZER STAHL. To je posoda, ki je vedno emajlirana s črnim emajlom (zunaj s svetlečim črnim) in je skupaj z nerjavnim pokrovom neka vrsta kompenzacije za nerjavno posodo. Temni emajli pa se pojavljajo predvsem zato, ker absorbirajo še dodatno svetlobno energijo. Ta posoda ni dekorirana, opremljena je z navadno okusno rešeno nalepko, ki propagira posodo prihodnosti. Ta nalepka se pred prvo uporabo odstrani. Omenjena posoda je opremljena tudi z dvema kontrolnima znakoma za primernost in CERAN steklokeramičnih ploščah in z znakom za primernost na indukcijskem kuhališču.

S to izvedbo posode je SILIT razširil asortiman na niz-

Garnitura nerjavne posode TRANSTHERM – CARAT proizvajalca WMF.

ke, visoke kozice, lonce, pone in celo na tlačne lonce. SILITU sledi BEKA s posodo DOMUS in posebno izvedbo posode z valovitim dnom (3 mm), ki ga je tudi patentirala. Posoda je prav tako v temnih emajlih in opremljena s tremi kontrolnimi znaki, s CERAN znakom, z znakom za halogenska kuhališča in znakom za indukcijska kuhališča. BEKA se je s temi znaki letos pojavila prvič.

WMF pa se pojavlja z garnituro PROVENCE z valovi-

tim 3 mm dnom (od BEKE). Kot tretji proizvajalec emajlirane posode jo propagira za univerzalno uporabo, tudi za indukcijska kuhališča. Vsa posoda je cilindrična. To so trenutno trije proizvajalci sodobne visokokvalitetne emajlirane posode. Vsi trije pa imajo v svojem asortimanu poleg emajlirane posode, še nerjavno, litoželezno in posodo za mikrovalovne peči.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Tudi litoželezne posode je bilo precej razstavljenih. Pojavlja se predvsem v dveh izvedbah – mat črna in svetleče emajlirana v raznih barvnih niansah. Držaji so v glavnem leseni ali viti skupaj s posodo.

Silit **Schwarzer Stahl**
mit **Silargan**

Posoda, ki jo vidimo na sliki ni dekorirana, opremljena je samo z domiselno nalepko, ki propagira posodo prihodnosti. Ta nalepka se pred prvo uporabo odstrani.

Silit **Memphis**

eine Silit-exklusiv Serie

Žive barve bakelita in črna dekoracija sta nadomestili cvetlično dekoracijo.

Frankfurt 88

(Nadaljevanje z 11. strani)

b) Klasična poltežka emajlirana posoda – kuhalna

V tej skupini se pojavljajo ostali proizvajalci emajlirane posode. To je predvsem trebušena posoda kot tudi cilindrična posoda. V tej skupini so npr. WESTFALIA, PRINZ, EMO, itd. Ta posoda je opremljena z različnimi prijemalnimi elementi, kovinskimi, bakelitnimi, leseni, termoplastičnimi.

Pokrovi so predvsem emajlirani, pa tudi iz ognjeodpornega stekla.

Barvne izvedbe in grafična opremljenost posode je omenjena v posebnem poglavju.

c) Lahka emajlirana posoda

Lahko emajlirano posodo so razstavljali predvsem vhodni razstavljalci (Poljska, Češka, EMO, itd.).

2. Nerjavna posoda

Tudi kvaliteta nerjavne posode je zelo različna glede na izvedbo dna. V prvi kategoriji spada posoda z izvedbo dna kot jo ima AMC – debelo vtisnjeno aluminijasto dno z zaključno ploščo. Prevladuje FISSSLER, ostali s tako izvedbo

dna pa so TEFAL ter HAKMAN, THEKLA (finska proizvajalca) in WMF.

Firma KUHN RIKON iz Švice pa se ponaša z nerjavno posodo za indukcijsko kuhanje (s pomočjo dvojnega votlega dna in dvoplastne pločevine).

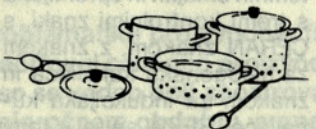
FISSSLER ima več izredno lepih in uporabnih garniture kot so FISSSLER CORONAL, FISSSLER CARINA, FISSSLER PROFI COLLECTION, FISSSLER DESIGN 90, itd.

WMF je predstavljal garniture kot so GOURMET PROFI, IMPERIAL TRANSHERM CARAT itd.

BEKA propagira svojo nerjavno posodo BAKAFIT s poliamidno dozirno skodelico na pokrovu, SILIT pa z nerjavno posodo GOURMET INOX.

V glavnem imajo vodilni proizvajalci nerjavne posode pridobljen znak za uporabnost na klasičnih sevalnih steklokeramičnih kuhalnih ploščah.

Nerjavna posoda nastopa v vseh mogočih variantah glede na obliko, izmere in opremo. Največ je kozic,

Kvaliteta nerjavne posode je zelo različna, odvisna je predvsem od izvedbe dna. V prvi kvalitetni razred sodi trenutno izvedba, ki ima debelo vtisnjeno aluminijasto dno z zaključno ploščo.

loncev, ponev, najrazličnejših pokrovov itd. Prijemala so v glavnem iz nerjavečih profilov ali iz bakelita. Debeline dna so v glavnem v območju med 4 in 9 mm.

Nekaj nerjavne posode je tudi dekorirane z odlepniimi dekorji, brušene... in tudi gravirane.

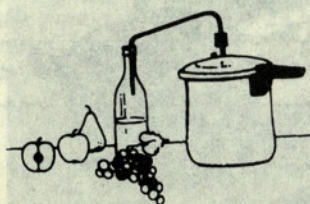
3. Litoželezna posoda

Tudi litoželezne posode je bilo precej razstavljenih. Pojavlja se predvsem v dveh izvedbah – mat črna in svetleča emajlirana v različnih barvnih niansah. Asortiman je obširen in zajema zraven kuhalne posode še celo vrsto pekačev in gospodinjskih pripomočkov. Držaji so v glavnem leseni ali viliti skupaj s posodo. Celoten asortiman dopolnjujejo še izdelovalci težke pločevinske emajlirane posode, ki so jo dodatno vključili v program. Največ proizvajalcev litoželezne posode je iz ZRN in skandinavskih dežel.

Nekateri proizvajalci pa že propagirajo litoželezno posodo za bio-kuhanje in celo za uporabo na steklokeramičnih kuhalnih ploščah.

4. Aluminijasta posoda

Aluminijasta posoda se pojavlja predvsem s PTFE prevleko znotraj. Zunaj je emajlirana ali pa eloksirana. Pri teflonskih prevlekah se največkrat pojavlja SILVERSTONE. Predvsem so to pekači ali ponve različnih de-

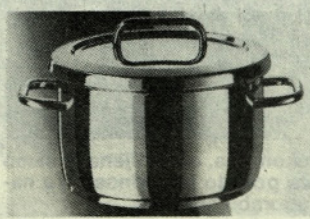
belin in velikosti, sledijo pa tudi razni gospodinjski pripomočki.

5. Kuhalni lonci na parni tlak

Vsi vodilni proizvajalci kuhalne posode imajo v svojem asortimanu tudi kuhalne lonce na parni tlak in to v emajlirani oziroma nerjavni izvedbi. Izstopajo naslednji modeli kuhanih loncev na parni tlak: BEKA s svojim SUPER-SCHNELIKOM in BIO-SCHNELIKOM, SILIT s svojima SICOMATIC – L (bio-kuhanje) in SICOMATIC – S (AROMA – DAMPF), WMF s PERFECTOM, FISSSLER – VITAVIT, TEFAL s svojim SENSORJEM, itd.

V glavnem vsi proizvajalci iz leta v leto bolj propagirajo bio-tlačne lonce.

V zvezi z zapornimi zaščitami pri kuhalnih loncih na parni tlak nismo opazili nič novega v primerjavi s prejšnjimi leti. Ni novosti pri samih oblikah tlačnih loncev niti pri volumnih.

6. Posoda za mikrovalovne peči

Kot je bilo že omenjeno ima vsak večji proizvajalec posode v svojem asortimanu tudi posodo za mikrovalovne peči. To je v glavnem posoda iz specifičnih plastičnih mas (npr. vlažni poliester), iz specifičnih keramičnih mas in posebnih steklo-keramičnih materialov ali samo iz steklenih prozornih materialov.

BEKA celo s svojim zaščitnim znakom za tovrstno posodo propagira posodo za mikrovalovne peči.

Od večjih ponudnikov omenjene posode izstopa še WMF s svojo MICROPERFECT posodo. Je še pa dosti manjših proizvajalcev te posode.

7. Namenska posoda

Namenske posode za gospodinjstva je bilo na tem sejmu razstavljenih zelo veliko.

Ta pa je predvsem:

- kitajski voki (skoraj vsak proizvajalec kuhalne posode),
- sokovniki,
- lonci za vkuhanje sadja z lastnim gretjem ali brez njega,
- najrazličnejši namenski (univerzalni) pekači,
- aromat pekači,
- MULTITOPF (naprava za sočenje pod pritiskom, za vkuhanje sadja, za pripravo zelenjave, itd.),
- različni kotliči za čaj (zaprti),
- lonci za mleko,

- lonci za pripravo testenin, krompirja, beluši (z mrežnim vložkom),
- pokrivne plošče (emajlirane in nerjavne),
- foundiji (zelo veliko razstavljalcev),
- ročke za kavo,
- grelnne plošče,
- razni ovalni in oglati pekači,
- dodatna oprema za posodo,
- gril pekači,
- mongolski lonec (BEKA),
- menažne garniture,
- pladnji,
- soparniki.

8. Emajlirani dekorativni izdelki

Emajliranih dekorativnih izdelkov ni bilo veliko. Tu in

tam se je med asortiman pojavil kakšen tak izdelek. Na našem razstavnem prostoru so bili butik izdelki, ki so bili deležni večje pozornosti.

9. Oprijemala za posodo

Opaziti je bilo zopet trend pritrditve bakelitnih oprijemal z vijaki (manj na vzmet). Pojavljajo se predvsem oprijemala iz special – bakelita (vzdržljivost čez 200 °C). Pri nekaterih proizvajalcih pa je bilo že opaziti prehod na oprijemala iz termo-plastičnih mas.

Opaziti je zopet trend kovinskih ročajev na cilindrično kot tudi trebušno emajlirano posodo.

Če bi hoteli vizuelno posnemati vodeč okus, bi morali nujno nabaviti bel in živo rdeč bakelit

II. INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE

Z razvojem novih načinov kuhanja se navadni EMO emajlirani posodi zapira pot v tehnološkem vrhu. Vzporodno s tem je postala neaktualna in nezanimiva pestra paleta možnosti, ki jih daje dekoriranje emajlirane posode. Barvitost emajla je zamenjala nova estetika, ki jo narekujejo novi materiali primernejši za zahteve moderne kuhinje. Cena take posode je visoka zato je njena dekoracija skromna, ker se odloča o nakupu pač pa o tem odloča njena visoka kvaliteta in trajnost.

1. Posoda iz nerjavne pločevine

ki jo je na frankfurtskem sejmu iz leta v leto več je ople-

menitena s tremi osnovnimi barvami:

- cinober rdečo
- rumeno
- modro

Te barve so postale klasične za poudarjanje sivo srebrnih nepestrih površin posode z:

- barvnimi oprijemalnimi elementi,
- s črtno dekoracijo v navedenih barvah,
- s črnim ali belim bakelitom in rdečo črto,
- s cinober rdečim bakelitom.

Nerjavno posodo je mogoče dekorirati tudi z:

- gravuro,
- brušenjem (ravnih linij),
- medenino (oprijemalk ali z znakom firme),

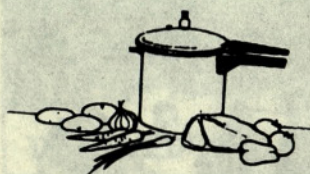
– znak firme je pogojno odtisnjen v bakelit

2. Črna litoželezna posoda

z lesenimi ali litimi držaji spada enako v vodilni ekstrakovostni razred. Ta material je možno emajlirati in to v barvah, ki to posodo napravijo psihološko lažjo. To so:

- pastelno zelena,
- pastelno modra,
- bela,
- pastelno vijolična oziroma.

Z obema vodilnima skupinama posode (nerjavno in litoželezno) smo dobili prevladujoče barve, ki veljajo za vso drugo posodo.

3. Emajlirana posoda

(Lahka, težka in poltežka) je zaradi poplave nerjavne posode podvržena njenim vplivom. Ker bi ta posoda bila rada podobna nerjavni, na splošno ni več cvetlične dekoracije. Zahteva po lesku je uresničena s svetlečimi emajli ali s kombinacijo z nerjavnim pokrovom. Povzete so tudi žive barve bakelita in črna dekoracija. Za osnovo – ozadje prevladujejo nevtralne barve črna in bela mat (nerjav. posoda je siva kot b. nevtral. barva).

Primeri dekoriranja emajlirane posode:

- črna svetleča težka posoda iz debele pločevine in nerjavnih pokrovom (SILIT),
- temno modra, črna in bela posoda z medeninastimi držaji in nerjavnim obročem zlate barve,
- temno rjava svetleča posoda s pokrovom iz temnega jenskega stekla (podoben je naš rjav MAJOLIKA emajl),
- črno-rdeča,
- črno-zlata (črni emajli je mat),
- belo-rdeča (rdeč pokrov ali rdeče črte),
- lahko tudi rdeč kramelje emajl,
- sivo-rumena kombinacija.

Če bi hoteli vizualno posnemati vodeč okus bi morali nujno nabaviti bel in živo rdeč bakelit. Metalac je na

sejmu že predstavil črn mat in kobalt emajl – s tem da kobalt emajl ni več aktualen.

Poleg črnega in belega mat emajla se je pojavil nov bel emajl, ki je hkrati notranji in robilni – če bi ga razvili bi pridobili na estetskem vtisu posode hkrati pa bi seveda tudi skrajšali čas emajliranja.

Poleg obstoječega asortimana so povsod razstavili še nizke pokrivne plošče z nerjavnim robom ali brez v pastelnih barvah, **fondije** (ki jih je bilo na sejmu presenetljivo mnogo) in **kljunarje**, ki smo jih predstavili tudi v našem butiku v t. zv. UNIQUE EMAJLU.

Od t. zv. malih artiklov smo videli še:

- emajlirane ure,
- čajnike – obvezno z mrežo za odcejanje čaja,
- kavovarje (večje in manjše) za ekspreso kavo,
- tudi naš kavovar bi moral prilagoditi zah. tržišču, kjer se turška kava ne pije),
- kotliče z zamaškomo,
- in srebrno posodo.

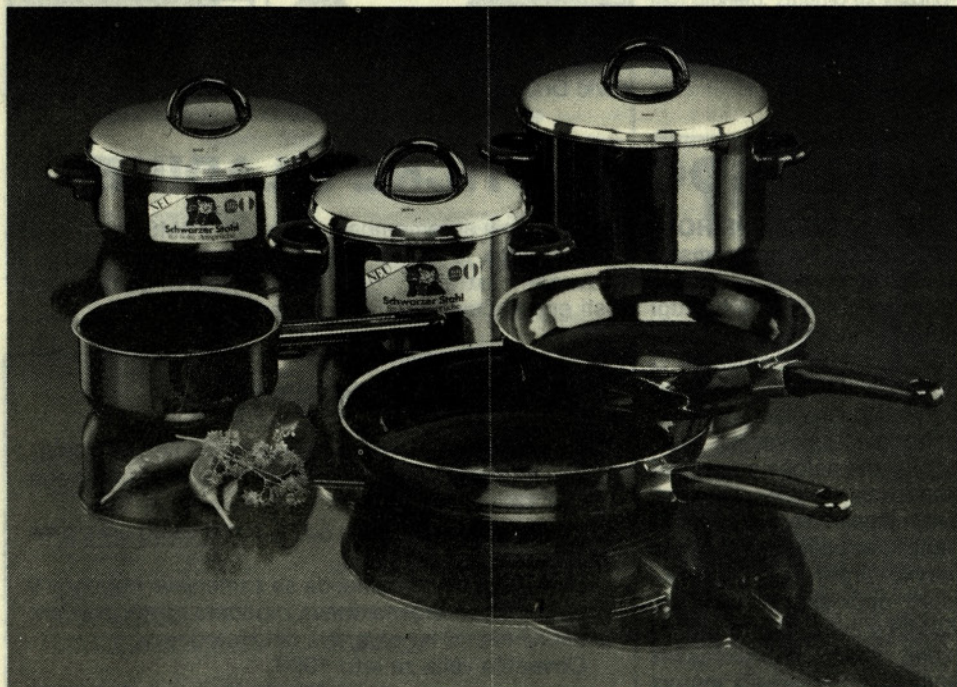
V butiku smo sledili modnemu trendu z emajli:

- črnim in belim mat,
- in s svetlečimi emajli.

V kombinaciji z nerjavno pločevino zlate barve. Artikli, ki smo jih predstavili zlasti old-timerji (čajnik, kotlič, šalčke za kavo) – so bili edinstveni na sejmu ker mlajši proizvajalci nimajo tako dolgoletne tradicije. Postajajo pa zanimivi zlasti zaradi mode starin, ki se je pojavila.

Iz stališča tehnologije pa butik še ni razvit do te mere da bi ga lahko takoj plasirali.

Bojan Sešel
Magdalena Klarer

Firma SILIT se je na sejmu predstavila s posodo SILARGAN oziroma SCHWARZER STAHL. Gre za posodo, ki je vedno emajlirana s črnim emajlom in predstavlja skupaj z nerjavnim pokrovom nekakšno kompenzacijo za nerjavno posodo.

SMUČARSKE VESTI

Važno je sodelovati

Smučarska sekcija je dne 7. 3. 1988 organizirala in izpeljala interno prvenstvo v veleslalomu na smučišču Celjska koča. Na štartni listi je bilo prijavljenih 96 smučarjev, na samem štartu pa nas je bilo le 47 tekmovalcev. Tekma se je odvijala v oblačnem vremenu, kar je verjetno vzrok za polovico manjšo udeležbo. Proga je bila postavljena od vrha Tolstega vrha do vznožja (pri gostišču), postavili so jo uslužbenci Železarne Štore, kateri so tudi merili čas in posredovali uvrstitve.

Ženske do 30 let:

1. Štrukelj Suzana FRITE, 2. Krajnc Tatjana ERC, 3. Grajzl Andreja POSODA in 4. Majger Darinka Frite.

Ženske nad 30 let:

1. Vončina-Terglav Tanja FRITE in 2. Tominc Erna SIT

Starejši člani:

1. Grajzl Ivan DSSS, 2. Zimšek Franc ERC, 3. Kovačič Gusti KONTEJNER, 4. Ivančič Zmago, 5. Gostečnik

Ivo, 6. Knez Mirko, 7. Gregorčič Emil vsi DSSS; 8. Ločnikar Tine SIT, 9. Zajc Jože Posoda; 10. Tominc Ivan Kotli; 11. Cerar Anton Posoda. Odstop – Sajovic Rudi Vzdrževanje

Člani (30-40 let):

1. Dojer Marjan DSSS, 2. Perkovič Drago RADIATOR, 3. Zorec Mladen ERC, 4. Dvoršak DSSS; 5. Audič Srečko ERC; 6. Platovšek Rudi Vzdrževanje; Odstop – Zorko Ivan Radiatorji.

Člani do 30 let:

1. Poteko Zoran DSSS; 2. Grajzl Dani KOTLI; 3. Kocman Srečko KOTLI; 4. Vidmar Dani Vzdrževanje; 5. Gorenšek Janko Posoda; 6. Kovše Miro Kotli; 7. Povše Vlado Vzdrževanje; 8. Vovk Vojko, 9. Cehner Roman vsi Vzdrževanje; 10. Ravnikar Vili Kotli; 11. Lobe Vinko Posoda; 12. Marot Vinko, 13. Korošec Borut, 14. Medvešek Damjan vsi Kotli; 15. Pavlin Tomaž Frite; 16. Banjeglav Bogdan, 17. Čamerin Miran, 18. Vengust Miran vsi Radiator; 19. Strašek Jože Frite; 20. Jagodič Slavko Radiator; 21. Lipar Zoran ERC; Odstop – Horjan Ivan Radiator.

Obenem je bilo interno prvenstvo, izbor za občinsko prvenstvo na Golteh 14. 3., 15. 3. in 24. 3. 1988. Proge so postavili isti organizatorji kot na Celjski koči in sicer na smučiščih Lahovnica (ženske) in Medvednjak (moški). Rezultati naših tekmovalcev so bili pohvalni, kajti konkurenca iz ostalih DO je bila dokaj močna. Poskrbeli smo tudi za fotografiranje naših tekmovalcev, ki so se udeležili tekem na Golteh.

Rezultati:

Ženske III: 6. Tominc Erna, 11. Kukovič Jelka

Ženske II: 6. Štrukelj Suzana, 17. Vončina-Terglav Tanja

Ekipo naših tekmovalk in tekmovalcev, ki je zastopala naš kolektiv na Golteh 15. marca. Od leve proti desni: Tominc Erna, Gregorčič Emil (vodja ekipe), Grajzl Ivan, Zimšek Franc, Kovačič Avgust in Perkovič Drago.

Ekipo, ki je zastopala barve naše delovne organizacije na Občinskih sindikalnih igrah v veleslalomu na Golteh 14. marca. Od leve proti desni: Grajzl Dani (vodja ekipe), Štrukelj Suzana, Majger Darinka, Vončina-Terglav Tanja, Tominc Erna, Grajzl Andreja, Kukovič Jelka in Grajzl Ivan (vodja ekipe).

Ženske I: 8. Grajzl Andreja, Majger Darinka – odstop. 7. Vidmar Dani, Gorenšek in Ekipo so ženske osvojile 6. mesto.

Starejši člani II:

3. Grajzl Ivan, Ratej in Tominc – odstop.

Starejši člani I:

4. Zimšek Franci, 28. Kovačič Gusti, Gostečnik – odstop.

Moški III:

34. Gregorčič Emil, 37. Perkovič Drago.

Moški II:

7. Vidmar Dani, Gorenšek in Ekipo so ženske osvojile 6. mesto.

Moški I:

4. Poteko Zoran, 10. Grajzl Dani, 15. Dojer Marjan. Kdor želi naročiti slike, jih naroči pri Štrukelj S. (tel. 216)

24. marca so se tekmovanja na Golteh nadaljevala. Za EMO so nastopili: Vidmar Dani, Dojer Marjan, Poteko Zoran, Grajzl Ivan (vodja ekipe), Gorenšek Dejan in Povše Marjan.

OD MAJA DO DECEMBRA

TERMINSKI PROGRAM INTERNIH PRVENSTEV IN POMEMBNEJŠIH TEKMOVANJ RŠD

Maj	interno prvenstvo – vlečenje vrvi igre Emajlirec prvomajski šahovski turnir interno prvenstvo – rokomet
Junij – Julij	interno prvenstvo – namizni tenis
Avgust	interno prvenstvo – balinanje
September	interno prvenstvo – nogomet
Oktober	interno prvenstvo – košarka interno prvenstvo – kegljanje 100 lučaje
November	turnir finalistov – kegljanje 200 lučaje
December	interno prvenstvo – streljanje posamezno interno prvenstvo – odbojka

OPOMBA:

Izvedba internih prvenstev se lahko tudi delno premakne odvisno od sovpadanja z občinskim tekmovanjem v isti panogi.

Posamezni TOZD in sekcije planirajo tudi več srečanj, turnirjev in drugih akcij, ki se pa sproti usklajujejo z razpoložljivimi kapacitetami športnih objektov.

ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE

USMERITVE ZA PRIHODNJE DELO – Na programsko volilni konferenci občinske organizacije mladih, v drugi polovici prejšnjega meseca, so razpravljali predvsem o sedanjih problemih mladih in sprejeli usmeritve za svoje prihodnje delovanje. Med poglavitne naloge so uvrstili napore za ureditev prehrane srednjšolcev ter tistih vprašanj, ki so povezana z dopolnitvijo pravil o organiziranosti občinske konference ZSMS v zvezi z ustanavljanjem malih produkcijskih enot, z opredelitvijo metod delovanja in oblik sodelovanja s taborniško organizacijo ter z načinom razpravlja-

nja o ustavnih spremembah. Konferenca je zaradi dejavnosti razrešila dolžnosti enega člana predsedstva OK ZSMS, izvolila dva nova člana predsedstva in Tatjano Grum za novo sekretarko OK ZSMS.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane kolektiva, da se vrši zamenjava KUPONOV za prehrabene artikle, vsakega 15. in 16. v mesecu.

Zamenjava se bo vršila od 12.30 do 15.00 ure v prostorih jedilnice DO EMO.

Hkrati vas obveščamo, da se zamenjava kuponov v primerih, ko omenjena dneva zapadeta na nedela dan, prestavi naprej na prva dva delovna dneva.

Obvestilo velja za leto 1988.

Služba družbenega standarda in splošnih zadev

Sečna kislina – protin

V zvezi z dejavniki tveganja, ki pospešujejo aterosklerozo, smo večkrat omenjali tudi povišane vrednosti sečne kisline v krvi. Vendar poleg tega, da pospešuje aterosklerozo, povzroča povišana sečna kislina neprijetno obolenje sklepov, ki jo poznamo pod različnimi imeni. Pri nas so udomačeni izrazi zanjo, protin, putika, giht, podagre. In danes se bomo nekoliko podrobneje ukvarjali s to boleznijo.

To je bolezen presnove, podobno kot sladkorna bolezen s katero je pogosto združena. Gre za komplicirano presnovno motnjo, ki ima za posledico hiperprodukcijo sečne kisline. Običajno je ta motnja prirojena, lahko pa je posledica napačne prehrane, ali kot stranski neželeni učinek nekaterih zdravil. Delno je vezana na spol. Dvajsetkrat je namreč pogostejša pri moških kot pri ženskah. Običajno so to priletni ljudje, zelo redko se pojavi pri mladih. Spremlja ljudi s prekomerno telesno težo ali zlorabo alkohola. Je spremljevalka ljudi z visokim standardom, zato jo nekateri imenujejo tudi bolezen civilizacije.

Kako spoznamo to bolezen?

Nastopa v obliki napadov. Ob prvem napadu je najznačilnejši simptom pordel, vroč, zelo boleč in otečen temelni sklep palca na nogi. Ni pa to nujno. Prizadene lahko kateri koli sklep. Zato je vsako netipično obolenje sklepov sumljivo in je potrebno razčistiti, če za tem ne tiči protin.

Najhujše pri tej bolezni pa je to, da se sečna kislina lahko nalaga v ledvicah, jih počasi uničuje ali pa povzroča ledvične kamne uratne geneze. Bolezen

se lahko pritajeno razvija več let ne da bi bolnik vedel zanjo. Hudo je, če jo odkrijemo šele takrat, ko začno ledvice odpovedovati. Zato je zelo važno, da človek, ki ugotovi, da ima kdo v ožjem sorodstvu podobno bolezen kot smo jo opisali ali pa, že ugotovljen protin gre na zdravniški pregled in si da pregledati kri na sečno kislino.

Kot smo že omenili, bolezen nastopa v obliki napadov, ki se ponavljajo. Napad običajno nastopi nenadoma z močnimi bolečinami in prej opisanimi znaki na sklepu. Prvi napad navadno zajame sklep palca ali drugega sklepa stopala, medtem ko drug in naslednji napadi lahko zajamejo tudi druge sklepe. Ponavljajoči se napadi sčasoma popolnoma deformirajo sklep.

Kaj naj stori bolnik, če se pri njem pojavi podoben napad, kot smo ga opisali?

Najboljše je, da se vleže, položi hladen obkladek na boleči sklep in pokliče zdravnika. Napačno je, jemati proti bolečinam razna zdravila, ki so pri roki in čakati par dni, ker se slika bolezni zabrisuje in je pozneje težko postaviti pravo diagnozo. Zdravnik bo na podlagi točne anamneze vključno družinske, klinične slike in pregleda krvi ugotovil, če gre za protin ali ne. Zdravnik se bo tudi na podlagi bolezenske slike, časa kako dolgo bolezen že spremlja bolnika in prisotnosti še drugih dejavnikov tveganja odločil, kakšno obliko zdravljenja bo uporabil, ta je namreč odvisna v vsakem konkretnem primeru.

V akutnem napadu vedno pomaga Kolhicin. Za poznejše vzdrževanje normalnih vrednosti sečne kisline v krvi, ki je ob napadu povišana, največ-

krat zadostuje dieta revna na purinih, shujšanje in vzdržnost pri alkoholu.

Danes imamo uspešna zdravila, ki zmanjšujejo nastanek sečne kisline v krvi in pa takšne, ki pospešujejo njeno izločanje. Ni vseeno, katero zdravilo kdo jemlje. Zdravnik bo določil katero zdravilo pride v konkretnem primeru v poštev. Nikoli ne jemljite teh zdravil na lastno pest, ker si lahko hudo škodujete; pospešite nastanek ledvičnih kamnov ali pa si še bolj okvarite ledvico. Sečna kislina se izloča iz telesa preko ledvic in črevesa. Splošna preventiva pri bolnikih, ki nagibajo k povišani kislini ali pa imajo to bolezen v družini je, da skrbijo za idealno telesno težo, se čim več gibljejo, vzdržijo zlorabe alkohola in čimbolj zmanjšajo količino purinov v hrani. Največ purinov je v beljakovinah, ki sestavljajo jedra celic živalskega porekla, na kratko v mesu, posebno v drobovini.

Bolniki naj čimveč pijejo takih tekočin, ki alkalizirajo urin, ker se v alkalnem mediju sečna kislina topi. Taka tekočina je npr. Radenska. Ta alkalizira urin, pospešuje njegovo izločanje, redči urin, s čimer izplavlja sečno kislino, izpira ledvična pota, je prijetna za uživanje in jo z lahkotjo popijemo do dva litra na dan.

Prognoza bolezni je odvisna od tega, koliko so zajete in okvarjene ledvice, ne pa od deformiranih in protinastih sklepov.

Velike statistike zavarovalnic ugotavljajo, da protin, v kolikor ni zajel ledvic, ne skrajšuje dolžine človeškega telesa. Ker pa nikoli ne vemo, kako se bo protin ponašal, kam se bo usmeril, koliko let je bil neodkrit, koliko škode je že napravil, priporočamo temeljiti preventivni pregled.

Študije kažejo, da v urejenih skupinah, kjer ljudje zdravo živijo, skrbje za lastno težo, se veliko gibljejo, zmerno uživajo alkohol, povsod opažajo upadanje te bolezni, ki je poleg sladkorne najbolj razširjena.

Dr. Lojze Števanec

PODROČJE ZA KADRE, ORGANIZACIJO IN POSLOVNO INFORMATIKO Služba planiranja in izobraževanja kadrov

RAZPIS ŠOLANJA OB DELU ZA ŠOLSKO LETO 1988/89

TOZD in DSSS razpisujejo ugodnosti šolanja ob delu za naslednje stopnje in poklice:

TOZD FRITE

VI. stop. – inž. kemijske tehnologije: 1

TOZD POSODA

VII. stop. – dipl. inž. strojništva: 1
– dipl. inž. organizacije dela: 1
VI. stop. – inž. strojništva: 1
– inž. organizacije dela: 1
– inž. kemijske tehnologije: 1

TOZD ERC

VII. stop. – dipl. inž. računalništva: 1
VI. stop. – inž. računalništva: 1

TOZD ORODJARNA

VI. stop. – inž. strojništva: 2

TOZD VZDRŽEVANJA

VII. stop. – dipl. inž. elektrotehnike smer elektronika: 1
smer energetika: 1
VI. stop. – inž. strojništva: 1
– inž. gradbeništva: 1
– inž. kemije: 1

TOZD RADIATORJI

VI. stop. – inž. strojništva: 1
– inž. org. dela: 1

TOZD KOTLI

VII. stop. – dipl. inž. strojništva: 3
VI. stop. – inž. strojništva: 1

TOZD EMOKONTEJNER

VI. stop. – inž. strojništva: 1
– inž. metalurgije: 1

TOZD SIT

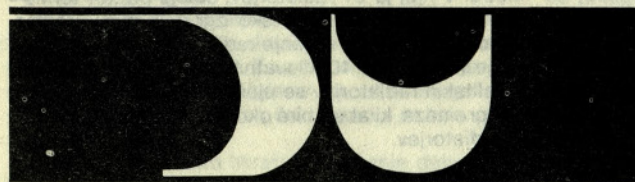
VI. stop. – inž. elektrotehnike: 1
– inž. org. dela: 1

DSSS

VII/2 st. – mag. strojništva: 2
– mag. ekonomije: 1
– mag. oblikovanja: 1
VII. stop. – dipl. inž. strojništva: 5
– dipl. inž. elektrotehnike: 3
– dipl. ekonomist: 1
VI. stop. – inž. strojništva: 4
– inž. elektrotehnike: 2
– inž. računalništva: 1
– inž. metalurgije: 1

Vloge naslovite na Komisijo za delovna razmerja TOZD oz. DSSS do 30. 6. 1988.

Vodenje službe planiranja in izobraževanja kadrov
Jožica Grubelnik dipl. psih.

DELAVSKA UNIVERZA CELJE
organizira in sprejema prijave za naslednje oblike izobraževanja:

V TEČAJIH

- računalništva za odrasle in mladino (začetni in nadaljevalni)
- slovenskega jezika
- tujih jezikov (angleški, nemški, italijanski, francoski in ruski) I. in II. stopnja – konverzacija
- verifikirani tečaji tujih jezikov
- tujih jezikov za predšolsko mladino in mladino (angleški in nemški)
- za skladiščnike (program II. srednje usmerjeno izobraževanje)
- za upravitelje smučarskih žičnic in vlečnic
- za voznike vilicarjev
- za preizkus znanja iz varstva pri delu za voznike avtobusnega in tovornega cestnega prometa
- za upravitelje gradbene mehanizacije (buldožer, valjar, nakladalec, kompresor, itd.)
- za upravitelje lahke gradbene mehanizacije
- za upravitelje mostnih žerjavov
- za upravitelje avto dvigal in luskih dvigal
- strojeopisja (začetni, nadaljevalni, intenzivni-hitri), tudi za mladino
- za tehniške risarje (začetni in nadaljevalni)
- za upravitelje energetskih naprav (kurjač)
- za tajnice
- za poslovno administracijo
- za kuhanje (začetni in nadaljevalni)
- za šivanje (začetni in nadaljevalni)
- za preizkus znanja iz varstva pri delu: splošni program
- specialni program
- za voznike traktorjev
- za industrijsko pnevmatiko
- za usposabljanje delavcev odgovornih za izvajanje protipožarnih ukrepov in požarno varnost

- za varno delo pri gozdarskih delih
- za usposabljanje samostojnih obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev s področja varstva pri delu
- za ravnanje z vnetljivimi snovmi
- za preizkuse tujih jezikov in strojeopisja
- strojnega pletenja
- makrame (vozlanje), vezanja, pletenja
- izpiti za voditelje motornih čolnov in jadric
- za knjigovodje
- za metodo študija dela REFA
- za tehnologije, programerja in operaterja CNC tehnologije
- seminarje in posvete o spremembah o družbenem ekonomskem in normalnem sistemu
- seminar za mentorje pripravnikov v OZD
- pripravljali seminarji za vpis na višje in visoke šole

Izobraževanje po specialnih programih za potrebe OZD

OSNOVNA ŠOLA za odrasle (5., 6., 7. in 8. razred)

USMERJENO SREDNJE IZOBRAŽEVANJE

- avtošar
- lesarski tehnik
- lesar širokega profila (mizar)
- obdelovalec lesa (parketar...)

VIŠJA PROMETNA ŠOLA

VIŠJA PRAVNA ŠOLA

PREVODI IZ TUJIH IN JUGOSLOVANSKIH JEZIKOV

GRAFIČNE USLUGE-RAZNOŽEVANJE

FOTOKOPIRANJE

VPISUJEMO VSAK DAN
Vse podrobnejše informacije dobite v tajništvo
DELAVSKE UNIVERZE CELJE, Cankarjeva 1
telefon 25-620 ali 25-631

Emajlirec

Časopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne organizacije EMO Celje in ga prejema vsi člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema: Jože Kuzma. Naslov uredništva: Celje, Mariborska 86, telefon 32-112; interna 262. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišei AERO Celje.

Drobne zanimivosti

NOV NAČIN KALUPLJENJA KOVINSKIH PRAŠKOV

Zahodnonemška firma Degussa AG in švicarska družba Vereinigte Drahtwerke Beil AG sta pred kratkim sklenili sporazum o razvoju tehnologije kalupljenja ob uporabi kovinskih prahov.

Tehnologija kalupljenja kovinskih praškov z brizganjem omogoča proizvodnjo sintranih delov zapletene oblike. Kovinske praške najprej zmešajo z organskim vezivom, nato pa jih oblikujejo z brizgavanjem v kalupe, da bi dobili končno obliko izdelka. Potem vezivo odstranijo iz mase, oblikovani del pa hermetizirajo s sintranjem.

Firmi upata, da bodo z uporabo te tehnologije v prihodnosti lahko izdelovali dele iz karbida tipa bidurit, v enakih oblikah kot dele iz brizgane plastike in po dostopnih cenah.

MINI MLEKARNE IN PASTERIZACIJA MLEKA Z INFRARDEČIMI ŽARKI

Mleko pasterizirajo tako, da ga izpostavijo močnemu toplotnemu udarcu, s čimer uničijo večino bakterij in tako za več dni podaljšajo čas konzerviranja mleka. Francoska firma Geere S. A. je izumila nov sistem pasterizacije z infrardečimi žarki, ki traja 15 sekund.

S takšnim pasterizatorjem so opremljene mini mlekarne zmogljivosti 300 do 6.000 litrov na uro. Vsi deli, ki so v stiku z mlekom, so iz nerjavečega jekla 304. Napravo za pasterizacijo mleka sestavljajo cevasti ovoj iz nerjavečega jekla, centralno postavljene prozorne kremenove cevi in v njem postavljeni oddajnik kratkih infrardečih žarkov. Ploščati menjalnik toplote rekuperira toploto do 90 stopinj. Energetska izraba pasterizatorja se vzpenja nad 97 stopenj, saj se vsa energija oddajnika infrardečih žarkov absorbira v mleku. Temperatura pasterizacije se giblje od 70 do 100 °C. Pasterizirajo izključno s sevanjem oziroma gibanjem mlečnih molekul, ne pa s kontaktom oziroma s prevodnostjo kot pri klasičnih pasterizatorjih. Pasterizator uporablja namesto vrele vode ali pare tok, saj omogoča natančnejše krmljenje procesa. Pasterizator z zmogljivostjo 1000 litrov na uro porabi 7,2 kilovata energije, pri čemer doseže K 93 odstotkov.

PAST ZA ŠČURKE

Baterijska past za ščurke, ki so jo izdelali v Veliki Britaniji, temelji na varni, enostavni in učinkoviti metodi, uporabna pa je za uničevanje mrčesa v bolnišnicah, hotelih, restavracijah, ladjah, trgovinah in drugo.

V napravi je nestrupena tabletki, ki privlači žuželke. Ko pride ščurek v notranjost, dobi električni sunek in pade na lepljivo podlago, na kateri je prostora za 500 žuželk. Tabletki enako dobro privlači samce, samice in mlade žuželke, na lepljivo podlago pa padejo tudi jajčeca. Ko je past polna, papirnato podlago vzamemo ven, jo sežgemo, potem pa vstavimo drugo. Proizvajalec trdi, da so past natančno preizkusili v več državah in da se je povsod izkazala za zelo učinkovito.

KOLO S HIDRAVLIČNIM ZAVORNIM MEHANIZMOM

S kolesi nove generacije, ki so jih proizvajalci dostavili na tržišče v 3000 primerkih, zavirajo močno tudi nežni ljudje. Ta dvokolesa so opremljena s hidravličnimi ploščnimi zavornimi in zadnjem kolesu, ki zagotavljajo dovolj kratko zavorno pot tudi v primeru dežja.

Zavoro, ki jo je razvilo podjetje Magura GmbH v Bad Urachu, in pri kateri ne zaviramo s stiskom zavorne ročice, temveč s hidravliko, zaenkrat vgrajujejo le v dvokolesa sauerlandskega proizvajalca Enik GmbH. »Trgovcem priporočamo, naj ne prodajajo koles brez poskusne vožnje,« pravi vodja prodaje pri Eniku Horst Krist. »To je tehnika prihodnosti,« sanjari profesor Ernst, predavatelj strojnih elementov na visoki tehniški šoli v Aachnu. Ko je primerjal novo za-

voro s konvencionalno žično zavoro, je ugotovil več kot očitno izboljšanje. Za aachenskega profesorja bi bilo smiselno, da bi v bodoče kombinirali hidravlični prenos moči z zavorami na boben.

ZRAČNI LEŽAJI S TREMI BLAZINICAMI PREMKAJO TOVORE BREZ TRENJA

Britanska firma Airmatic Engineering je razvila sistem zračnih ležajev s tremi blazinicami (imenovan triglide), ki omogoča premikanje težkih tovorov prek tako natančnih površin, kot so beležne plošče in delovne mize obdelovalnih strojev, ne da bi jih poškodovali. Sistem se lahko uporabi tudi na površinah, ki imajo luknje ali T-žlebove, vendar je zmogljivost prenašanja manjša. Da bi zadovoljili čimveč zahtev, ga izdelujejo v različnih velikostih. Majhna enota, ki uporablja blazinice s premerom 120 mm, visoke 30 mm, razporejene na razdalji 450 mm, lahko prenaša do 500 kg težke tovore. Večja enota, ki ima blazinice s premerom 200 mm in visoke 48 mm, razporejene na razdalji 800 mm, lahko nosi tovore, težke do 1.250 kg. Teža tovora mora ustrezati viru napajanja s stisnjenim zrakom pod pritiskom 550 kPa. Največjo zmogljivost prenašanja tovora dosežemo, če težišče tovora postavimo v sredino med tri blazinice, tako da se teža tovora razporedi enakomerno. Prenašajo se lahko tudi ekscentrično postavljeni tovari, vendar mora biti največja teža manjša. Za delo z visoko natančnostjo, kot je zaznamovanje ali tehtanje, se triglide lahko dobavi z natančno obrušeno vrhno površino blazinic na enako višino v mejah +0,005 mm.

JUGOSLAVIJA TRETJA MED LADJEDELNIČARJI

Lani so po podatkih Lloydovega registra ladij v svetu zgradili 1528 trgovskih ladij s skupno nosilnostjo 12,26 milijona brt, kar je precej manj kot predlani, ko se je svetovno trgovsko ladjevje povečalo za 1634 ladij s 16,84 milijoni brt. Po Lloydovih statističnih podatkih, ki pa ne zajemajo LR Kitajske, Romunije in Sovjetske zveze, je Japonska ostala na prvem mestu največjih ladjedelničarjev s 616 ladjami in 5,71 milijona brt (predlani 648 ladij s 8,18 milijona brt), na drugem mestu je Južna Koreja z 99 ladjami (2,09 milijona brt), tretja pa je Jugoslavija. Naše ladjedelnice so lani izdelale 18 ladij s 350.000 brt.

UMETNA MASA V ZOBH

Medlo črne amalgamske plombe, ki ne krase lepih, smejočih ust, niso več potrebne meni vrsta farmacevtskih proizvajalcev. Z umetnimi masami, ki pri intenzivnem svetlobnem obsevanju otrde, bi se naj vrnila v zobne plombe prvotna belina. Poleg optičnih prednosti ima nova plomba tudi pozitivne učinke na zdravje in okolico. Amalgamske plombe vsebujejo do polovice zelo strupeno živo srebro, ki verjetno ni neškodljivo v povezavi s srebrom in cinkom (iz teh elementov je amalgam). Že samo nemški zdravniki odstranijo letno iz plomb 30 ton škodljivega amalgama. Dobre možnosti ima ICI Pharma iz severno-würtemberskega mesta Plankstadt s svojim Occlusinom. Do sedaj je bilo s tem sredstvom izdelanih 1000 lukenj. Preparat je iz umetne mase, v katero je vnešeno polnilo iz kremenčevega stekla, ki naredi plombo obstojno. Stranke s kariesom vedno pogosteje vztrajajo pri plombah v barvi zob, trdi düsseldorfski zobozdravnik Wolfgang Richter. Obenem pa svari pred iluzijami: ne da se namreč vsak kočnik zadelati z Occlusinom ali Herculitom (konkurenčnim proizvodom nekega ameriškega farmacevtskega koncerna). Če se pravilno uporabljajo, so nove plombe prav tako trajne kot amalgamske.

PROIZVODNJA KOSITRA PO NOVI TEHNOLOGIJI

Center za raziskovanje in razvoj kositra v jugovzhodni Aziji (Seatra) v Ipohu (približno 200 km severno od Kuala Lumpurja) je izpopolnil postopek proizvodnje kositra iz kompleksnih rud, ki jih ima to območje v izobilju. Postopek izparevanja (fuming process) so uspešno preizkusili v metalurški peči taj-

skega ministrstva za rudna bogastva v Bangkoku z vzorci rude iz Indonezije, Malezije in Tajske. Finančno pomoč in svetovanje za te raziskave je priskrbel Program Združenih narodov za razvoj (UNDP).

KOMPOST IZ MESTNIH ODPADKOV

Kmetijstvo uporablja vedno več čedalje dražjih rudninskih gnojil, zato se je pojavila potreba, da bi del teh gnojil nadomestili s kompostom, pridobljenim iz mestnih odpadkov.

Kompost je dobro gnojilo in lahko ohrani plodnost in izboljša sestavo tal. Kemijska sestava komposta se spreminja glede na čas nastajanja in naravo odpadkov. Kompost vsebuje humus, ki ga zemljišče zelo potrebuje, nastane pa z biokemijskim razpadanjem organskih snovi, katere vsebujejo odpadki. To se imenuje humifikacija, v tem procesu nastajajo huminske in fulvične kisline.

Kemijska sestava komposta se spreminja glede na izvor. Vsebuje 35 do 40 odstotkov vlage 23,8 do 27,3 odstotka organskih snovi, pH 7,7, 0,70 do 1,30 odstotkov dušika, 0,60 odstotka P₂O₅, 0,50 % K₂O in 0,70 % MgO in 5 odstotkov CaO. Kompost mora pred uporabo povsem dozoreti, da se humificira. Deset ton mestnega komposta vsebuje 900 do 1500 kg organskih snovi, 50 do 100 kg kalcija, 40 kg kalija in približno 8 do 10 kg dušika in fosforja. Humificirane organske snovi omogočajo poleg prihrankov tudi to, da se ohrani cikel počasnega gnojenja tal.

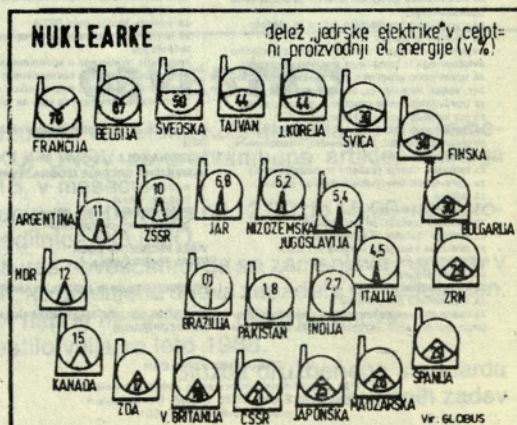
Pomanjkljivost komposta pa so: nestalnost kakovosti, to, da ni mogoče na hitro ugotoviti njegove zrelosti, navzočnost plastičnih mas in stekla. Kompost je mogoče izboljšati s poprejšnjo obdelavo odpadkov.

KATALITSKI RADIATORJI ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO

Sušenje različnih premazov na umetnih snoveh zahteva veliko energije, pri temperaturi 80 do 90 stopinj Celzija pa traja pol ure. Doslej so za ogrevanje uporabljali elektriko, s katalitskimi radiatorji na zemeljski plin pa je mogoče prihraniti veliko energije, ker zadošča že 55 do 60 stopinj. Prednost nižje temperature je tudi to, da preprečimo deformacijo umetnih snovi. Peč s katalitskimi radiatorji je izdelala družba VIRA, ki prodaja tudi lake. Material gre na tekočem traku skozi komore za barvanje, potem pa še skozi tunelno peč, dolžine 13 metrov in širine enega metra. V njej je 21 radiatorjev, deluje pa kot termoreaktor, v katerem katalitsko izgoreva plin. Premaz absorbira toplotno sevanje radiatorjev, poraba plina pa je manjša od 40 kilovatnih ur. Emisijski spekter katalitskih radiatorjev se ujema s spektrom absorpcije premaza, ki absorbira okoli 67 odstotkov energije radiatorjev.

BAKTERIJE PREPREČUJEJO EKSPLOZIJE V RUDNIKIH

V indijskem raziskovalnem laboratoriju Central Mining Resources Station v Dhanabadu so po šestletnem delu izločili bakterijo Metanica in iz nje izpeljali novo kulturo za preprečevanje eksplozij v rudnikih. Kulturo te bakterije so med terenskimi raziskovanji vnesli v luknje, globoke 100 metrov, ki so jih prebili v premogove plasti v devetih rudnikih.

RAZISKOVANJE UPORABNOSTI SLAME

Temeljne znanstvene raziskave v zvezi z razkrajanjem lignita bi lahko omogočile izpopolnitev novih bioloških načinov uporabe slame, v številni proizvodnji krmil. Na manchesterški univerzi so se osredotočili na glivice, ki povzročajo belo gnitje, pri čemer razkrajajo lignin, nahajajo se pa se v naravi (*Phanerochaete chrysosporium*). Znanstveniki te univerze skušajo razvozlati molekularno genetiko teh glivic tako, da izolirajo mutante, katerim manjkajo nekateri funkcionalni genialni encimi, in ustanavljajo kataloge genov, da bi ugotovili posebne funkcionalne gene in njihove proizvode. Posrečilo se jim je izolirati klone, ki nosijo gene, posebej izrazite v ligninolitičnosti ali v fazi lomljenja lignina – fazi funkcionalne funkcije. Imajo splošno metodo za kartografski prikaz teh klovnov po tehniki, ki se imenuje analiza polimorfizma – restrikcije dolžine fragmentov. Znanstveniki preučujejo tudi načine premeščanja specifičnih delov dezoksiribonukleinske kisline (DNA) v te glivice. To bi omogočilo spremembo genov v tem delu DNA in sicer z lokacijsko usmerjeno mutagenozo. Nato bi spremenjeni del lahko vstavili v organizem in tako omogočili preučevanje sprememb. Britanski znanstveniki in skupina znanstvenikov v ZDA so ugotovili, da je lignin pripet tudi z nekaterimi aktinomocetskimi bakterijami. Medtem ko glivice razkrajajo lignin le, kadar so prestradane (končni proizvod je CO₂), pa bakterije opravljajo proces med normalno rastjo in dajejo topljive produkte. Zatrjujejo, da vzbujajo te velike upe na področju biotehnologije povsod po svetu, kjer pridelujejo žito.

NOV NAČIN OBDELAVE Z REZANJEM

Pri novi tehnologiji obdelave z rezanjem, ki so jo razvili raziskovalci na massachusettskem tehnološkem inštitutu, uporabljajo dva prekrizana snopa laserske svetlobe za izdelavo tridimenzionalnih predmetov, podobnih tistim, ki so jih prej pridobivali z uporabo klasičnih obdelovalnih strojev, denimo stružnic in rezkalnikov. Nova tehnologija je po porabi energije stokrat bolj učinkovita kot obdelava z enim laserskim žarkom, saj se energija trati le na zelo majhnem delu snovi, ki jo odstranjujejo, in sicer tam, kjer se snop križata. Pri klasični laserski obdelavi pa se energija trati v celotni masi snovi, ki jo odstranjujejo.

Novo rezilno orodje sestavlja dva snopa laserske svetlobe, usmerjena vzdolž dveh različnih osi delovnega kosa, ki delata dva konvergentna reza. Ko se ravni obeh rezov srečata, snop ves kos snovi ločita od delovnega kosa.

Pri tradicionalni obdelavi z laserjem se rezanje navadno izvaja z vrtanjem skozi vso debelino delovnega kosa v smeri rezanja. Z uporabo dveh laserjev pa dobimo »slepe« reze. Material se odstranjuje le v dveh navpičnih ravneh: na čelu rezanja in čelu vrtačenja.

Prav tako je možno hkratno obračanje delovnega kosa, pri čemer dobimo z odstranitvijo odvečne snovi

vsaj eno cilindrično površino. Raziskovalci tega inštituta so uporabili ogljikovodikoksidni laser s kontinuiranim delovanjem, ki je dajal snop laserske svetlobe z močjo 1,2 kW z zrcali ločen na dva snopa enake moči. Vsak snop ima, ko se dotakne površine obdelovane snovi, premer 5 tisočink inče.

TESTIRANJE SLUHA S POMOČJO ODMEVA

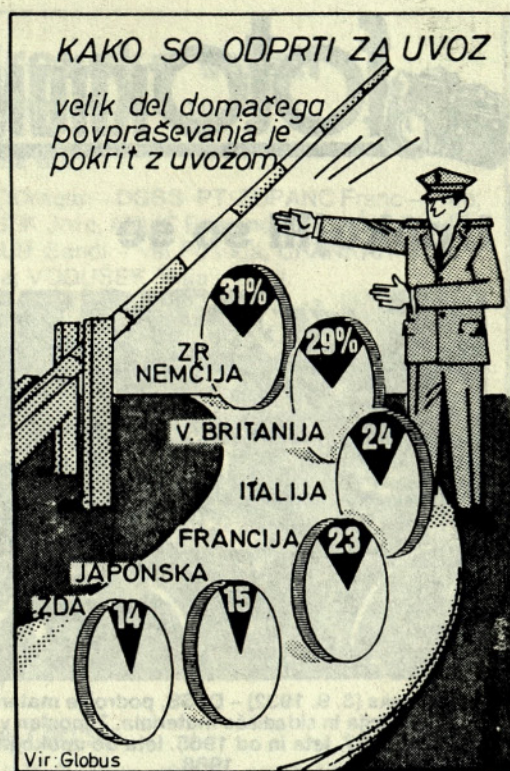
Metode, ki se danes uporabljajo za preverjanje sluha, so zamudne in niso povsem natančne. Od osebe, ki jo testirajo, se zahteva, da pove, če sliši ali ne. Taki testi seveda niso primerni za dojenčke, živali in umsko zaostale ljudi. Britansko podjetje Med-Tech International pa je izdelalo napravo – Peters AP 2000 Otoacoustic Emission Processor – ki skrajša čas testiranja ne le nekaj minut. Največja prednost te naprave pa je v tem, da pri testiranju z njo ni potrebno sodelovanje osebe, ki jo testiramo. S to napravo lahko torej preverjamo sluh tudi pri živalih. Delovanje nove naprave je zelo enostavno, tako da je res čudno, da se tega načina preverjanja sluha ni že prej nihče domislil. Majhna sonda, ki jo lahko vstavimo v uho, oddaja piskajoč zvok, kakršen je na primer zvok pri zasedeni telefonski zvezi. Med piskanjem naprava sprejema odmev zvokov iz različnih delov ušesa – s slušnega, bobniča, slušnih koščic in čutnega organa kohlee. Ti odmevi, ki jih naprava analizira, dajo vse potrebne podatke o ušesu. Edino, česar s to napravo ne moremo preveriti, je vpliv poškodbe dela možgan, ki je odgovoren za sluh in živčne zveze med možgani in ušesom. Tiskalnik, ki je zvezan z napravo za preverjanje sluha, na papir izriše štiri grafikone, iz katerih lahko audiolog razbere stanje sluha pri testirani osebi že v nekaj minutah.

Učinkovitejši metalec premazov in ometov

Strokovnjaki francoskega podjetja Mixjet so razvili metalec premazov in ometov precijent H 3000 z dometom 60 metrov. Stroj je po kakovosti in produktivnosti zelo učinkovit. Novost temelji na hidravličnem prenosu med glavnim motorjem ter mešalnikom in črpalko. Nova zasnova omogoča, da lahko naenkrat prekrijemo dober kvadratni meter površine. Brizgalko upravlja hidropnevmatska telekomanda. Takšen način zagotavlja plastičnost premaza ali ometa in prenašanje na velike oddaljenosti, vendar brez večjega napora.

Velik učinek precijenta H 3000 so omogočili z osamosvojitvijo črpalke in mešalnika. Mešalnik se vrti v obe smeri z različnimi hitrostmi, zaradi česar ga lahko prilagodimo vsakemu materialu. Z manometrom na kontrolni plošči lahko stalno vzdržujemo in primerjamo plastičnost in strukturo materiala.

Črpalka ima zmogljivost od 0 do 55 litrov na minuto oziroma 3,3 kubična metra na uro. Največji pritisk je 30 barov. Z instrumenti na plošči upravljamo obratno vrtenje črpalke. Granulometrična sestava mase je od 0 do 6 milimetrov. S kontrolo pritiska lahko ugotovljamo izločanje mase ali morebitno zamašitev. Z vrte-

njem črpalke v nasprotni smeri vklopimo sesanje, pri zamašitvi zlahka očistimo cev.

Metalec ometa je visok le 1,20 metra, kar omogoča enostavno polnjenje ter lahko čiščenje in pranje. Ves agregat vklopimo s pregledno kontrolno ploščo z instrumenti. Konstrukcija je robustna, prikolica z zavorami pa zagotavlja varen prevoz po cestah.

Sesalniki za strupeni prah

Neka britanska tovarna je poslala v prodajo več sesalnikov za prah, ki so namenjeni za varno odstranjevanje strupenih vrst prahu – azbesta, silicijevega dioksida in drugih kancerogenih snovi.

Značilnost sesalnikov tipa H je motor, ki lahko deluje tudi takrat, ko napravo praznimo, s čimer se nevarnost, da bi prah prišel v zrak, zmanjša za najmanjšo možno mero. Učinkovitost filtriranja je pri različnih modelih različna, giblje pa se okoli 99,997 odstotka. Vse enote napaja standardni enofazni tok, pretok zraka pa je 3,4 do 10,25 kubičnega metra na minuto.

Sesalci so kompaktne pravokotne oblike, zelo so stabilni in odporni, zlahka jih dekontaminiramo, njihova življenjska doba pa je dolga.

Inovacijska dejavnost v EMO Celje

I. TRIMESEČJE

TOZD	Novi predlogi	Izum	Model	Obravnavani predlogi Tehn. izb.	Kor. pr.	Posebna avt. prav.	Smiselni predl.	Zavr-njeno	Skupaj	Gospodarska korist	Posebno nadomest.	Nagrada za smisel	Akontacija	PN/GK
POSODA	32	2	1	11	11	—	15	45	85	61,600.229	1,375.120	352.560	265.000	
ORODJARNA	4	—	—	—	3	1	8	—	12	—	59.800	117.520	—	
KOTLI	9	1	1	—	6	—	1	2	11	—	323.000	102.830	—	
KONTEJNER	26	—	—	3	3	—	4	—	10	19,066.837	387.962	58.760	—	
FRITE	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	66.468	—	—	
DSSS	8	—	—	—	2	1	5	2	10	—	174.071	73.450	—	
RADIATOR	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
SIT	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	
SKUPAJ:	88	3	2	14	25	3	33	50	130	80,667.066	2,386.421	705.120	265.000	4,1 %

Pomembnejše inovacije:

POSODA – 1. Nanos temeljnega emajla na pokrove (humanizacija dela, prihranek na času zaradi manjšega števila ljudi)

– 2. Sprememba nalaganja posode art. 192 na žgalne rešetke

KONTEJNER – 1. Smetiščni koš 240 I (nov izdelek)

– 2. Stacionarna stiskalna naprava (nov izdelek)

29,311.144

3,957.920

10,364.429

6,804.532

394.200 – III. izplačilo

105.847

49.286

—

»TI«

»KP«

»KP«

»KP«

fotoKRONIKA

Upokojili so se

Krajnc Maks (3. 9. 1932) – DSSS, področje materialne oskrbe, špedicija in skladišče materiala. Zaposlen v EMO od 1952. do 1957. leta in od 1965. leta do upokojitve 29. 2. 1988.

Kuder Anica (25. 7. 1938) – TOZD Posoda, skladišče gotove posode. Zaposlena v EMO od 24. 4. 1953. Upokojena 30. 4. 1988.

Uzar Feliks (18. 4. 1930) – TOZD Vzdrževanje in energetika – elektroobrat. Zaposlen v EMO od 10. 6. 1977. Upokojen 9. 3. 1988.

Višnar Ludvik (3. 8. 1931) – TOZD posoda, obrat predelave kovin – alu oddelek. Zaposlen v EMO od 5. 6. 1946. Upokojen 31. 3. 1988.

Očistimo in olepšajmo naše okolje

Minilo je 2 meseca odkar smo vsem krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam, društvom in družbenim organizacijam v občini Celje poslali posebno pismo, s katerim smo pozvali vse, da tudi letos organizirajo aktivnosti pod parolo »očistimo in olepšajmo naše okolje«, ki naj trajajo skozi vse leto.

Doslej smo na ta naš poziv prejeli približno 30 % odziv in sicer v tem smislu, da smo prejeli programe aktivnosti od pozvanih k akciji.

Napravili smo pregled storjenega v našem okolju in ugotovili, da predvsem tam, od koder nismo dobili niti programa, niti kakršnegakoli drugega sporočila o tem, da pristopajo k predlaganim aktivnostim, dejansko ni nič storjenega.

V nadaljevanju bomo prikazali po naši oceni nekaj najkriticnejših problemov za katere menimo, da bi jih lahko brez večjih sredstev uredili:

– Na območju skoraj vseh KS, kjer so postavljene postajne utice, so le-te izredno zanemarjene. Skoraj vsaka druga je do skrajnosti zanemarjena, v njej so kupi smeti, neporavnane zemeljske mase, odlomljene deske, razbita stekla itd. Menimo, da bi kazalo tam, kjer so ti primeri, organizirati občane na udarniško delo in te stvari urediti. Na isti način bi lahko eliminirali tudi manjša in večja divja odlagališča smeti.

– Drug tak primer neurejenosti so površine s katerimi gospodarji Sklad stavbnih zemljišč. Gre za sončni park, površine v sklopu stanovanjske soseske Zg. Hudinja, ki še niso zazidane, ob Lanovžu in še nekatere druge.

Slab izgled je tudi ob Aškerčevi ulici, kjer je še vedno neurejena fasada, ki je bila poškodovana ob rušenju objekta, kjer je bil nekdanji mehanik za kolesa, skoraj porušena oz. podrtja je lesena ograja itd. Tudi bi bilo potrebno urediti fasade na hišah na takozvanem Lanovžu, ki bodo gotovo nekaj let še stale.

– Na dvorišču AERA na »Lanovžu« in ob ograji te delovne organizacije, so kupi nesnaga, ruševin itd., kar vse tej delovni organizaciji ne daje dobrega slovesa.

– Samoupravna stanovanjska skupnost in Sklad stavbnih zemljišč bi morala rešiti usodo vogalne hiše Kovinarska – Magistrala vzhod, ki s svojo neurejeno fasado kvira to okolje.

– Na kompleksu bivšega supersulfata, s katerim gospodarji EMO, je skrajni nered, kot tudi ob ograji, ki omejuje to delovno organizacijo ob Hudinji.

– Hudinja na območju Cinkarne Celje je zasipana z odpadnimi materiali, od starega gradbenega materiala do raznih polivinil vrečk in podobno, kar bi brez dvoma lahko delavci te delovne organizacije odstranili.

– Ob novi stavbi Kreatorja, ob Ulici Grevbroich je neurejeno okolje, ravno tako tudi ob novih

zgradbah Pod kostanji. Tu bi po našem mnenju moral svoje urediti Sklad stavbnih zemljišč in Kreator.

– Zaradi nepokošenih bankin v lanskem letu, je na površinah cestnega telesa veliko nesnaga, kar bi po našem mnenju morali počistiti vzdrževalci cest, to je **Cestno podjetje Celje in Komunalno podjetje Celje, TOZD Ceste-Kanalizacija**.

– Ob obrežjih potokov in rek, povsod kjer je to možno, visijo polivinilaste vrečke in podobna

nesnaga. Kazalo bi preko OVS in NIVO organizirati akcije, da se to eliminira.

– Ingrad Celje, bi lahko pospravil in uredil deponijo materiala v območju bivše opekarne in opustil skladišče pri Golovcu.

Navedli smo samo nekaj primerov, ki kvarijo naše okolje in katerih odstranitev ne bi terjala prevelikih finančnih sredstev.

Občinski komite za urejanje prostora in varstvo okolja
Celje

Sporočilo sodelavcev

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz TOZD Kontejner za izkazano pozornost ob slovesu in prelepo darilo.

Ida LACKER

– 0 –

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem svojim sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Posoda, obrat emajlirnica – oddelek lužilnica, za izkazano pozornost ob slovesu ter dragoceno darilo, ki mi bo trajen spomin. Vsem v delovni organizaciji pa želim še mnogo uspehov pri delu in medsebojnega razumevanja.

Marija SENIČ

– 0 –

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz surovinskega oddelka TOZD Posoda, za dragoceno darilo, ki mi bo trajen spomin.

Vsem skupaj želim mnogo sreče in medsebojnega razumevanja ter obilo uspeha pri nadaljnjem delu. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Ivan JAKOPIN

– 0 –

Osnovni organizaciji sindikata II – TOZD Posoda ter sodelavkam in sodelavcem iz oddelka ročajnica surovinskega obrata TOZD Posoda, se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, prejeta v času zdravljenja.

Vinko AVGUST

– 0 –

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz DSSS – področje materialne oskrbe za izkazano pozornost ob slovesu ter dragoceno darilo, ki mi bo v trajen spomin.

Vsem v DO pa želim še mnogo delovnih uspehov in razumevanja.

Rudi BELINA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi, dragega očeta in starega očeta

FRANCA JAUKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam, notranjega transporta in oddelka celotne montaže za denarno pomoč in izraze sožalja.

Žalujoča hčerka
Fanika z družino

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage mame

Matilde PANTNER

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD EMO-KONTEJNER za darovani venec, denarno pomoč, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

žalujoči sin Anton Pantner z družino

Naše črne točke

Dne 25. 2. 1988 so bili pred disciplinsko komisijo obravnavani naslednji kršitelji delovne obveznosti:

TOZD Posoda

Hrastnik Robert – neup. predpisov iz VPD – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 3 mesece; Gubenšek Jože – zapuščanje del. mesta in DO – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 3 mesece; Biazio Renato – neupoštevanje predpisov iz VPD – javni opomin; Petek Rajko – neopr. izost. z dela – opomin; Valant Milan – neopr. izost. z dela – opomin; Tovornik Alojz – nep. odnos do predpost. – javni opomin; Markov Aco – kraja – prenehanje delovnega razmerja; Kropec Štefan – malomarno opravljanje del in nalog – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 6 mesecev; Hriberšek Pavel – malomarno opravljanje del in nalog – opomin; Maštnak Franc – vinjen na delu – prenehanje delovnega razmerja odl. za čas 12 mesecev; Grahovec Janko – neop. izost. z dela – javni opomin; Vrhovšek Peter – neop. izost. z dela – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 6 mesecev; Šplajt Martin – kraja – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 3 mesece; Korošec Sandi – neop. izost. z dela – opomin; Ivačič Albin – neop. izost. z dela – opomin; Jevšinek Branko – neop. izost. z dela – opomin; Čarkič Esad – neop. izost. z dela – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 6 mesecev; Sumrek Rudi – vinjen na delu – prenehanje delovnega raz. odl. za čas 12 mesecev; Petek Viktor – neop. izost. z dela, zap. del. mesta in DO – prenehanje delovnega razmerja.

Dne 4. 3. 1988 so bili pred disciplinsko komisijo obravnavani naslednji kršitelji delovne obveznosti:

TOZD Posoda

Pavič Dušan – povzročanje mat. škode – javni opomin; Arlič Ivan – fizični obračun – prenehanje del. raz. odloženo za čas 3 mesece; Petek Rajko – malomaren odnos do dela – prenehanje del. raz. odloženo za čas 1 meseca; Koprivnik Peter – neop. izost. z dela – opomin; Regoršek Jože – vinjen na delu – prenehanje del. raz. odloženo za čas 3 mesece; Koprivc Julijana – nepravilen odnos do nadrejenega – predstavitev na druga dela in naloge za dobo 12 mesecev; Nikolič Radoslava – neupoštevanje predpisov iz VPD – javni opomin; Hrovat Gregor – kraja, neop. izost. z dela – prenehanje delovnega razmerja; Koprivc Jožica – neop. izost. z dela – javni opomin; Gajšek Darko – neup. predpisov iz VPD – javni opomin; Malešakovič Zenudin – zap. del. mesta in DO – opomin; Polenek Peter – neop. izost. z dela – opomin; Geršak Ivan – zamujanje na delo, neop. izost. z dela – prenehanje delovnega razmerja odl. za čas 6 mesecev.

TOZD ERC

Zorec Mladen – neop. izost. z dela – prenehanje delovnega razmerja.

TOZD EMOKONTEJNER

Mihelin Milan – neop. izost. z dela, zapuščanje del. mesta – prenehanje delovnega razmerja odl. za čas 3 mesece; Bekič Milan – nepravilen odnos do dela – javni opomin; Cirkulan Zmago – neop. izost. z dela – javni opomin; Ibralič Ferid – neop. izost. z dela – opomin; Pantovič Radan – povzročanje mat. škode – opomin.

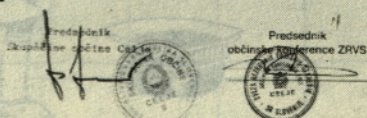
Pravna služba

PRIZNANJE NAŠIM GODBENIKOM

ZVEZA
REZERVNIH
VOJAŠKIH
STAREŠIN
SLOVENIJE

ZA USPEŠNO
DELO
IN SODELOVANJE
V ZVEZI
REZERVNIH
VOJAŠKIH
STAREŠIN

Športne novice

PRVENSTVO V TEKIH

Dne 19. 3. 1988 je bilo na Rogli občinsko prvenstvo v smučarskih tekih. Udeležili so se ga tudi naši sodelavci. Rezultati:

Ženske III:
1. Tominc
Starejši člani II:
1. Tominc

Starejši člani I:

8. Hostnik
Moški II:
8. Kos, 10. Konda, 15. Audič, 19. Planko, 21. Govek
Moški I:
8. Vengust, 12. Banjeglav.

Smučarska sekcija

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža
Vikija PAVŠERJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem obrata predelave kovin in ostalim, posebej pa alu oddelku za izraze sožalja, darovano cvetje in številnemu spremstvu na njegovi prerani zadnji poti. Enako tudi godbi na pihala.

Žalujoča žena Berta

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka in pradedka

IVANA DRŽANA
upokojenega modelarja

se iskreno zahvaljujemo delovni organizaciji EMO za venec, objavljeno osmrtnico na radiu ter godbi na pihala, ki ga je pospremila na njegovi zadnji poti v glasbo, ki jo je tako ljubil.

Hvala vsem, ki ste počastili njegov spomin.

Žalujoči žena Branka in hčerka Renata z družino

Kadrovske vesti

OD 1. 3. 1988 do 31. 3. 1988

Sprejeti na delo:

JEFTIČ Dragan – DSSS-PT; ZUPANC Franc – Frite; HRIBERŠEK Jože, ARLIČ Edmund, GRUJIČIČ Slavko, ANDERLUH Sandi – vsi Posoda; URANKAR Sašo – Orodjarna; VODUŠEK Mitja – Kotli.

Iz DO so odšli:

JOSIPOVIČ Boža, REP Martina, HRIBERNIK Anton, OCVIRK Srečko, ORAČ Rajko, KAJBA Maks, MARCIUŠ Stanislav, ŠPEGLER Janko, PASARIČ Josip, MULEJ Srečko, JURAJA Damir, SREBOČAN Miran, RAKOVNIK Bogdan, BEDNJIČKI Marko, KERSŠ Silvester, JEROVŠEK Andrej, GAJŠEK Darko – vsi Posoda; CRNIČ Jože – DSSS-PT; ČERNEVŠEK Uroš – DSSS-PMO; GRADIŠNIK Vidko – DSSS-PT; LJUBEK Vladimir, DIMEC Janez, FIJAVŽ Aleksander, OŠTIR Janez – vsi Vzdrževanje; TURK Davorin – Kontejner, ŠPES Boris, RADOSAVLJEVIČ Dejan, ŠALE Peter – vsi Radiatorji; OTROČAK Silvo, ZANDOMENI Mitja – oba Kotli.

UPOKOJILI SO SE:

RAVNJAK Danijela (23. 6. 1937–16. 3. 1988) – DSSS – dr. st., LACKER Ida (13. 3. 1938–13. 3. 1988) – DSSS – sl. kont., KRAJNC Maks (3. 9. 1932–29. 2. 1988) – DSSS – sl. nab., CESNIK Franc (31. 10. 1931–29. 2. 1988) – DSSS – sl. nab., DRAGANOVIČ Ajka (16. 1. 1951–28. 3. 1988), RUPNIK Franc (21. 11. 1932–29. 2. 1988), CENTRIH Anton (22. 1. 1928–29. 2. 1988), HORVAT Franc (24. 2. 1937–29. 3. 1988) – vsi Posoda; JANEŽIČ Vili (20. 2. 1927–29. 2. 1988), UZAR Feliks (18. 4. 1930–9. 3. 1988) – oba Vzdrževanje; KAJTA Miroslav (6. 2. 1928–9. 3. 1988) – Kotli.

PREMEŠČENI IZ TOZD v TOZD

KAJTA Tomislav iz Odpreski v Radiatorji s 1. 3. 1988; SUKNOVIČ Dragan iz Odpreski v Radiatorji s 1. 3. 1988; HADŽIČ Emsud iz Odpreski v Radiatorji s 1. 3. 1988; ŠKOBERNE Peter iz Orodjarne v DSSS-razvoj s 1. 3. 1988; BREČKO Mitja iz Kotli v Frite z 22. 3. 1988.

Sprememba priimka:

STRNAD Dragica – Kokot

Humor

Kravi se paseta na pašniku.
Po daljšem molku se oglasi
prva:

»Muuu!«
»Zlomka,« odvrne druga kra-

va,

»besedo si mi vzela z jezika.«

X

»Zakaj pa imaš roko povito?«
»Muho sem nameravala ubi-

ti...«

»In?«

»Ni bila muha, ampak žebelj.«

X

»Francelj, kje pa si bil sinoči?«
Iskali smo te, da bi skupaj ne-

kaj malega popili.«

»S tajnico sva delala pozno v
noč.

Spraševal sem jo o zahtevnih
zadevah.«

»In kaj ti je znala odgovoriti?«

»Ne.«

X

»Uh, Francelj, brez sape sem
ostala, tako hiter si bil,« hlasta
za zrakom Micka.

»Veš, Mici, življenje je eno
samo treniranje. Moje bivše
dekle je namreč stanovalo v uli-

ci, kjer je bilo prepovedano par-

kiranje.«

X

Bralec piše svetovalki pri ča-
sopisu:

»Spoštovana Bernarda, ce-
nim vaše nasvete, zato mi pro-
sim, pomagajte rešiti tale pro-
blem: naš podnajemnik je diplo-
miran inženir gradbeništva in
zdaj, namesto da bi se zaposlil,
mojo ženo uči tehnike. Kaj naj
storim?«

Odgovor: »Izpolnite svojo
tehniko pri ženi.«

X

Micka postane noseča in oče
jo, zaskrbljen, vpraša:

»Ljuba hčerka, ali sploh veš,
kdo je otrokov oče?«

»Kako naj bi vedela, ko pa
tudi sam veš, da sem kratkovid-
na in tudi nekoliko škiljim.«

X

»Doktor, trebuh me boli. Ver-
jetno je bila konzerva, ki je bila
za malico v naši kantini pokvar-
jena...«

»Dobro. Dal vam bom kapljice
za oči!«

»Zakaj pa za oči?«

»Da boste drugič videli, kaj
jeste.«

X

»Ste vi dali oglas, da prodaja-
te skoraj novega golfa?«

»Da.«

»In koliko hočete zanj?«

»Dvajset starih milijonov...«

»In zakaj tako malo?«

»Ker je moj mož v oporoki de-
nar od prodaje avtomobila za-
pustil svoji tajnici...«

X

V čakalnici pri zobozdravniku
pacient nervozno obrača žepa
in gleda v denarnico...

»Ne bodite živčni. Sicer pa
boste plačali šele po pregledu,
ne vnaprej...« mu reče medi-
cinska sestra.

»Saj vem, rad bi le preštel de-
nar, preden me uspravate...«

X

Mami vpraša sinka:

»Kako je bilo v kinu?«

»Izvrstno, najboljšo pa je bilo
tisto, ko je očka dobil zaušnico
od ženske, ki je sedela zraven
njega.

X

Pod hribom sedi slikar in na
platnu ustvarja sončni zahod.
Mimo pride zakonski par in
žena zašepeta možu: »Vidiš,
kako se muči, ko nima fotoapa-
rata.«

X

»Sinko, poljubi teto za lahko
noč.«

»Nočem!«

»Zakaj pa ne?«

»Tudi očka jo je poljubil, pa je
dobil klofuto.«

X

»Mamica, naučil sem se pisa-
ti.«

»Lepo. Preberi, kaj si napisal.

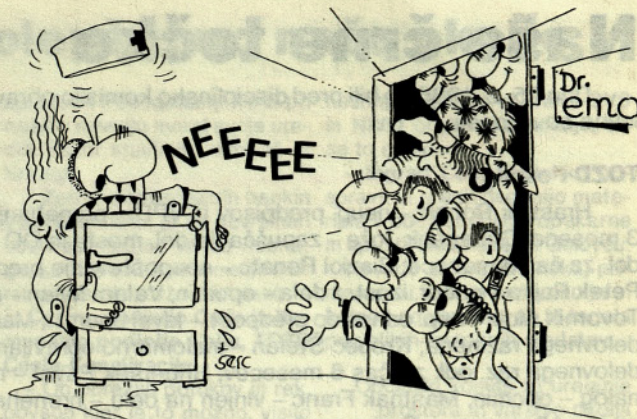
»Ne morem. Saj še ne znam
brati.«

X

Novinar sprašuje psihiatra v
kliniki:

»Kako pa se vam posreči na
najlažji način ujeti pobeglega
norca?«

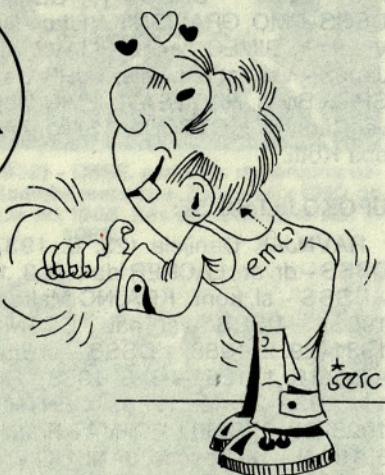
»Z najstarejšo in najbolj pre-
prosto metodo: malo ličila na
ustnice, svetlolasa lasulja in
globok dekolte...«

Zvišane participacije za zdravstvene storitve

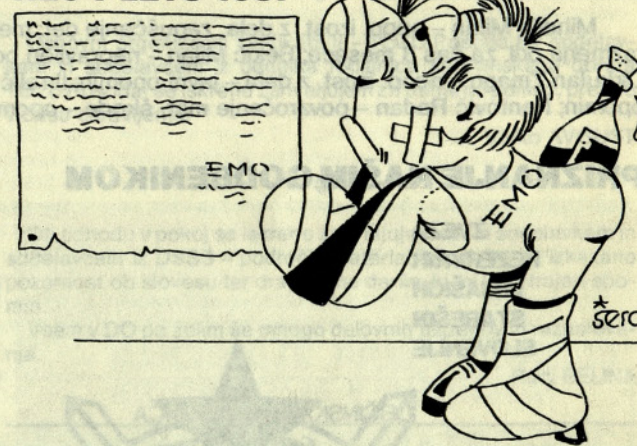
VII. ŠPORTNE IGRE EMAJLIRCEV BODO LETOS V STRUGI

Rešite za zabavo

EMO	VODNA ŠPORTNA PANOJA	PRESLEDEK RAZNAK, MEDČAS	NEKDANJI ITALIJAN, PREDSED.	POLJSKI SMUČAR, SKAKALEC	MESTO V VOJVODINI	KRAK REKE MENAM
SLOVENSKI KOŠARKAR (PETER)						
VERGILOV EP						
SLOVENSKI TV REŽISER (ANDREJ)						
REKA V SIBIRU					ZAVOLIČENA SMER	
ZAPOR						
NIKO VENTURA			ORODNA TELOVADBA	RDEČI KRIŽ		
JUŽNO AMERIŠKA ZVER				RAVNA TELJSTVO		
NEPRAVI KROG						
EMO	KRAJ V ZASAVJU	POLTEMA VRSTA KRITINE				
POJAV NA VODI					ITALIJAN, LUKA OB JADRANU	EMO
TRAVA DRUGE KOŠNJE						ZVER IZ RODU MAČEK
NAPAD IZ ZRAKA ALI VODE						
ŽIVAL KI RIJE POD ZEMLJO				CANKAR IVAN		
TERENSKI KAMION				LUČAJ		
SREDIŠČE EGIPJSKE KULTURE						
SLAVI	PRIPADNIK AZIJSKEGA LJUDSTVA					

OSTALI PODATKI O STANJU NESREČ V LETU 1987

Pomagajmo našim godbenikom

